

RAFE

Edebiyat,
fikir,
kültür,
sanat
derginiz.

Yıl: 4
Sayı: 30
Eylül - Ekim 2024

İmtiyaz Sahibi
Süveyda Güleç

Genel Yayın Yönetmeni
Süveyda Güleç

Editör
Nehir Yılmaz

İçerik Ekibi
Ayşe Nur Kapıcı

Kapak Tasarımı
Rabia Gülşah Gültaş

Tasarım
Asude Yıldız
Emirhan Albayrak

Sosyal Medya Ekibi
Aycan Küçükkaya

Websitesi Ekibi
Hakan Karaduman
Melih Katmer

İletişim
iletisim@rafdergi.com

raf.dergi

raf_dergi

02 Editörden 03 İçimizdeki Kara Delik Hikâye 05 Etimog-RAF
Aslinur Kalkan

06 Bölünmüş Zaman Hikâye 07 00.00 - 00.00 Hikâye 09 Eteğimde Bilmediğim Senfoni Şiir
Melis Eda Ercan Efsun Kan Merve Yıldız

10 Haydar Ergülen ile Röportaj Röportaj 13 Liman Şiir 14 Rafügüzaf Kitap Kulübü
Aycan Küçükkaya Aksu Ünal Nehir Yılmaz

15 Zamanın İzinde Şiir 16 B'More Zaman Kapsülü Gezgın 18 Saatler ve Pilleri Hikâye
Aycan Küçükkaya Dilek Tanrıkkulu Betül Saadet Evli

19 Ardımızda Kalanlar Hikâye 20 Loreena Mckennitt ve Zaman Konser Anı 22 Zamanıdır Şiir
Hüseyin Çakır Nilay Kara Damla Adam

23 Zamanın Gizi Hikâye 24 Bal Kaymak Dondurması Hikâye 26 Pentimento Deneme
Özlem Demiroğlu Murat Öztürk Seher Kızılırmak

27 Yelkovan Şiir 28 Zamanın Sırları: Profesör Ferdinand ve Altın Küre Hikâye 30 Yelkenleri İndirin Zamanımız Var Mektup
Beyza Adalar Murat Sefa Koçyiğit Melis Çoban

MOMO ve Zamanın Kısa Tarihi Kitapları Üzerine Kitaplık 31 33 Dem Bu Dem Deneme 35 Nokta Hikâye
Asude Yıldız Burhan Alperen Köse Asuman Çiftlik

36 Kaç Yılımlı Aldı Bu Yaşam? Şiirhane 37 Zamanlar Arası Deneme 39 Hüsn-ü Zaman Şiir
Ecem Kömürçüoğlu Nuriye Tek Candan Yılmaz

40 Film Bülteni Film Kulübü 42 Fotoğ-RAF 43 Hiç Yaşamadım Hikâye
Hüseyin Çakır Gonca Yüksel Melis Göksu Şengül

45 Anların Anılara Dönüşmesi Hikâye 46 Edinburgh: Masalsı Orta Çağ Şehri Gezgın 51 Sürreal Karikatüristik
Burhan Sezer Öztürk Aycan Küçükkaya İlsu Sıla Berent

52 Green Day Marlay Park Konseri 54 180 Saniye Hikâye 51 48°51'24"N 2°21'03"E Şiir
Aycan Küçükkaya Naz Aysek Emre Uysal

57 Zamanın İçinde Zamansız Biri Hikâye 61 Zamanın Sessiz Yankısına Mektup 62 Grass: A Nation's Battle For Life Filmsever
Sabahattin Yılmaz Aycan Küçükkaya Sudem Kaynak

İ
Ç
İ
N
D
E
K
İ
L
E
R

Sarıya çalan bir zamansızlık düştü omuzlarıma..
Yollar biraz ıslak.. Bazı ağaçlarsa hala yemyeşil..

“Ben hep buralarda olacağım”larla, “artık gitme vakti”
diyenler bir arada yani.
Zaman en iyi ilaç diye avunanlar ve seni yeneceğim
hayat diye direnenler de.
Her sonbahar aşık olanlar ve sevda çiçeği zamanla
solanlarla,
Yeni bir mevsim daha görebildiğine şükredenler de..
Hepimiz aynı ürperti bekliyoruz sanki..
Aynı an'da, aynı zamanda, belki benzer duygularla..
Biraz hırçın, sarı inadı tutan bir çocuk gökyüzü şimdi..
Ve bir kahverengi yağmur getiren rüzgarla eteklerinde..
Radyo melankolik bir şarkıyla eşlik edecek sıradaki
acılarımıza..

*Yine gönlüm karardı,
Oysa çok umutluydum,
Yağmurlar dinecekti,
Gökyüzü görecekti
Yine gönlüm karardı..(Şarkı: Barış Diri)*

Kararmasın gönlümüz,
Yüzümüz dönsün bazı kış güneşlerine..
Her an'ın hakkını Sezar'a verir gibi verelim kalbimizi
Yeni hazan mevsimine..

RAF Dergi “Zaman” temasıyla karşınızda bu sayıda.
Öyküler, şiirler, kitaplar, sizden gelenler, bizden
dökülenler derken yeni bir solukta, yeniden merhaba..

İçimizdeki Kara Delik

Aslınur Kalkan

Kendisine yaklaşan her şeyi, içindeki karanlık boşluğa sürükleyen deliğin hemen önündeydi Zaman. O delik, sınırlarında olan hiçbir şeyi affetmiyor, her şeyi bünyesinde barındırdığı yokluğa dahil ediyordu. Kara delik, belki de bu yokluktan besleniyordu. Her şeyin varlığını yok edip kendi yokluğunun varlığını sürdürmeye devam ediyordu.

Zaman, kara deliğin ona ulaşamadığı bir uzaklıkta düşüncelere dalmıştı. Bu evrende kendisiyle birlikte var olanları aklına getirdi. Hepsi, uzayın her saniye onlar için genişlettiği, her saniye milyonlarca yıldız doğurduğu alanda bulunuyordu. Işık; gidebildiği her yere yayılıyor, barındırdığı dalgalar ile aydınlığını taçlandırıyor.

Zaman hepsinden farklıydı. Her bakan farklı görürdü onu. Bazen uzardı, bazen kısalır. Bazen akıp giden düzlük, bazense farklı yüksekliklerde engebe olurdu. Kendini kullanana göre şekillenirdi. Bazen dosttu, bazen düşman. Ama kendine hep düşman. Böyle olmayı sevmiyordu Zaman. Neden kendisi de sabit değildi diğerleri gibi? Neden her an eğilip bükülmek zorundaydı? Neden ışık gibi sadece fayda, kara delik gibi sadece zarar vermiyordu, neden bazen fayda bazen zarardı? Bu bazenler, hep canını sıkıyordu.

Zaman zor da olsa kendisini birine benzetmek istedi uçsuz bucaksız evrende. Uzay da onun gibi sabit değildi, sürekli sonsuzluğa uzanıyordu. Zaman bazen sonsuz olabiliyordu kendisini kullananlara. Uzay gibi olabilir miydi o zaman? Ama çekilen acıları düşündü, sabahı bekleyen hastayı, hasretiyle boğulan aşığı, evladını ölüm almış olan aneyi. Zaman sonsuz olmaktan vazgeçti.

Zaman bu sefer de ışığı düşündü. Işık her yerde aynı anda var olamıyordu. Işık nazlıydı, gitmek istediği yerle arasına engel girsin istemiyordu. Zaman engel dinlemezdi, her yerde her an olmalıydı. Zaman, ışığa hiç benzemiyordu

Zaman, kendisine en havalı gelen kara deliğe baktı. Her şeyi ardına sığdırabilen dev gibi deliğe. Bu evrendeki her şeyden farklıydı Zaman, ama belki kara deliğe benzeyebilirdi. Zaman kullanılırdı. Kimilerinin yaralarına ilaıtı, kimilerine sancının ta kendisi. Ama birileri daha vardı onu kullanan. Zaman onları hiç sevmezdi. Kendisini boşa kullananları... Kendisini yok yere öldürenleri... Zaman, başkalarına göre şekillenecek kadar fedakarlığa razı gelirken, onlar bu fedakarlığı nasıl ayaklarıyla çiğnerlerdi? Onlar Zamanı nasıl görmezden gelebilirlerdi?

Zaman, o günden sonra bir karar verdi. Madem herkese göre farklıydı bundan sonra kendisini boşa kullananlara kara delikti. Yok yere öldürülen her bir parçası, öldüren kişinin içinde bir kara deliğe dönüşecekti. Kara deliğe dönüşen parça; o vücuttaki tüm hevesi, üretkenliği, neşeyi, ilgiyi sömürecekti. Kara delik büyüdükçe büyüyecek, içinde barındığı vücudun varlığını kendi yokluğuna katacaktı. Doğru kullanamadıkları Zaman, günden güne kendilerini yiyip bitiren kara delik olacaktı.

Bu, Zamanın insanlara açtığı ilk savaşı. Bazıları bu savaşın farkına varıp Zamanla iş birliği yapacak, kara deliğe dönüşmesine izin vermeyecekti. Ama bazıları ne içinden geçen Zamanı fark edecek ne de içinde oluşan kara deliği durdurabilecekti.

Etimog-RAF

*perestiş

Köken

Farsça parastiş “hizmet etme, ibadet etme” sözcüğünden alıntıdır.

Bu sözcük Orta Farsça aynı anlama gelen parastişn sözcüğünden evrilmiştir. */**

1.Tapma, tapınma.

2.Taparcasına sevme, tapma derecesinde sevgi duyma:

Onu hırçın bir perestişle seviyordum(Reşat N. Güntekin – Ö.T.S.).

*Kaynak: Nişanyan Sözlük / Çağdaş Türkçenin Etimolojisi

**Kaynak: Kubbealtı Lugatı

EYLÜL

“Karanlık gitgide istila ediyor, Suat elim bir nazarla [gözle] ona bakarken yavaşça çekilmekten başka bir çare-yi selamet [selamet çaresi] görmeyerek uzaklaştı. Ve Necip o kadar perestiş olunan [sevilen] bu kadının bu uzaklaşışı karşısında elinden saadet ve hayatının yavaş yavaş kaçtığını acı acı hissetti. Yağmur dışarda kah bir sağnakla seri ve mütehevvir [öfkeli] , kah bir sükunla ra.kid [durgun] ve yorgun yağıyordu. Necip burada ne kadar durmuştu, bunu tayin edemiyordu. Başını kaldırıp etrafına baktığı zaman soğuk rüzgarlı bir gece içinde üşümüş olduğunu gördü.”

Mehmet Rauf

Bölünmüş Zaman

Zamanın bu denli ayrışması uzun süre üzerine düşünülduğünde oldukça mantıksız geliyor. Dün gizemli bir adada geçen, bir döneme damgasını vurmuş Amerikan televizyon dizisi olan "Lost"dan bir replik beni düşündürdü:

-Bu gülünç, bu lanet olası adada zamanın ne önemi var?

Kendimi yaşadığım çağdan ve tüm koşullarından bağımsız doğanın çıplak kollarında, insanlığın ilk zamanlarında hayal etmeye çalıştım. Bir günümü nasıl, nerede geçirirdim gibi sorularla meşgul oldum. Ama aklıma ne zaman ne yapardım gibi bir soru hiç uğramadı. Kendimizi primitif düşündüğümüzde zaman çizgisi gittikçe silikleşiyor sanki. İnsan ilk hâliyle bir kovukta yaşarken sabahın sekizine alarm kurmayı aklından geçirmemiş olmalı. Modern çağda üzerimizde ağırlığını hissettiren, alanımızı sınırlayan 'zamanlama' kavramı günümüzdeki haliyle oldukça ayrıntılı ve komplike. Sizlere yüzyıllardan ya da aylardan değil, saliselerden hatta olabilecek en küçük zaman parçasından bahsediyorum. En küçük parçası bile pek çok alanda gücü ve üstünlüğü elinde tutan bizleri kolaylıkla ezebilecek güce sahip.

Zaman kavramının önemini kaybettiğine kendimi tam inandırmıştım ki aklıma kayda değer bir anı yaratma arzusundan sıyrılmamanın mümkün olmadığı geldi. Hatıra defterleri, fotoğraf makineleri, tuttuğumuz günlük yazıları aslında hepsi kontrolü elimizde bir parça olsun tutabilmek, geçmiş zamanı ölümsüzleştirmek için yapılmıyor mu? Zamana bu denli fazla anlam yükleyerek biz mi var ettik? Acaba ilk insanlar için bir çalar saatin değeri ne olurdu?

Yine de yaptığımız sınıflandırmalar hoşuma gitmiyor değil. Bölerek isimlendirdiğimiz sene kavramı; sonbahar, ilkbahar, yaz ve kış... Kimi zaman içimizde bir sıkıntı yaratan mayıs ayları; temiz, beyaz şubat ve parlak, umutlu haziranlar... Bunları bizim yarattığımızı eminim. Peki şimdi ne yapmalı? Zaman, elimize alıp buruşturarak ezebileceğimiz, yok edebileceğimiz bir kutu değil. Bu çağda doğduk ve saatlerimizi düşünmeden yaşamamız çok güç. Bunu başarmaya yakın insanlar elbet var. Fakat bu çabanın uzun bir süreçte etkisini yitireceğine inanıyorum. Tüm bunlara rağmen kendini biraz olsun bu çemberden uzaklaştırabilen insanlara gıpta etmemek elde değil.

Çağımızda zamanın farkındalığından kurtulmanın bu kadar zor olması kafa karıştırıcı olabiliyor. Kendimizi bu kavram üzerinde ne kadar kontrol sahibi ve farkındalıklı olduğumuza göre şanslı mı saymalıyız? Yoksa tam tersi şekilde bu sınırlamadan kurtulmanın yollarına, çemberi silikleştirebilmenin mümkün olup olmadığına mı bakmalıyız? Belki de bu kişiden kişiye göre değişebilen bir cevaptır. Yine de inanıyorum ki kimimiz onun kollarında huzur bulacak; eski fotoğraflara, yazılara bakacak ve artan farkındalığımızla bırakabildiğimiz, bırakacağımız hatıraların heyecanını ceplerimize dolduracağız. Serüvenimize devam ederken zaman, sitem edeceğimiz bir endişe kaynağı değil; serüvenimizin ta kendisi olacak. Çünkü zaman annemin göğsünde uyukladığım bebek hâlim, süt dişlerimle ilkokul yıllarım, koşturduğum, düştüğüm ilk gençliğimi içine alıyor. Nasıl bütünüyle nefret edebilirim ondan? Dönüyorum dolaşıyorum ve aynı yerdeyim. Zaman soyutça ilerlerken, bizleri de önüne katmayı ihmal etmiyor.

00.00 - 00.00

Efsun Kan

Fa' che ritorni il mio, amor com'ei pur fu.(Aşkı geri ver bana, eskiden olduğu gibi)

Sarı ışığın altında oturuyor tüm gece. Bir cevizden masa önünde. Odanın sarı ışığında dolanan bir aptal sineğindi tek ses. Saat yok, yanda bir dolap muhtemelen bir yüzyıla yaklaşmış ömrü, belki de geçmiştir, büyükannesinden kalma... Ona da annesinden... Önünde bir dolma kalem ve sarı kâğıttan boş bir sayfa... Ancak ne yazmalı oraya?

Bir hikâye yahut kalbinde iz bırakan bir yara...
Bilemez ne yazmalı ne anlatmalı bomboş satırlara...
Geriye baktığında anıları çoktan yok olmuş, gitmiş, karışmış kayıplara.

"Gibi" diye oynuyor uçuk pembe dudakları usulca. Derin bir nefes, burnunu yakıyor bu ve göğsünü şişirdiğinde sol yanına incecik bir iğne batırıyormuşçasına acı veriyor yavaşça. Sırtını dikleştiriyor, eli sol yanında acıyan yere gidiyor, parmak uçlarını acıyı dağıtmak istiyormuşçasına bastırıp daireler çiziyor. Kısa sürüyor, iğne ucu sızısı yok olup gidiyor ya da o gitti sanıyor. Burnunu çekiyor, huyu değil ama şimdi içten içe gözyaşları döken bir yanı kendini dışa atarcasına ona bunu yaptırıyor.

"Kendimi anlatmazken, kendimden bahsetmezken ne iyiydim." Sinirli ve biraz da alaycı sesi uzanıyor boş duvarlara, beyaz badana... Daha fazlası yok onun etrafında bir karyoladan başka.
"Fakat her insanın vakti vardır yaşamda." Şüphesiz korkuyor tekrardan bir acının peyda olmasından. Bu sebeple uzanıyor siyah kaleme şimdi. Avucumu yoksa tuttuğu mu daha soğuk emin olamıyor. Eğiliyor sayfaya, gözleri sanki bir şey okuyormuşçasına kayıyor; soldan sağa, sağdan sola, yukarıdan aşağıya. Sonunda bir keyif gülümsemesi, dişlerini çıkarıyor ortaya. Oysa az önce ağlayacaktı biri dokunsa. Sol köşeye varırken kalemin ucu tekli bir tırnak işareti açıyor, ufak bir içi dolu dokuzdur onun gözlerinde bu daima. Keyiflidir de bir yandan bunu yapmak, içine manasız bir heyecan doğurur her seferinde renk kâğıda dağılıp şekil aldığı anda.

Mürekkep hızlıca kururken, açık pencerenin güneş görmekten sararmış, eskiden beyaz olan güneşliği esen rüzgâr ile içeriye doluyor, bir rüya huzmesi süzülüyor serin hava ile saçları arasına. O düşünüyor, ne yazmalı açılan tırnağın yanına? Olmayan saatin tik taklarını duyuyor zihninin içinde. Ah, nasıl da nefret eder o sestem, nasıl da içini gıdıklar; soğuk suya girmiş gibi hisseder sessizliğin ortasında yelkovan ile akrebin ayak sesleri kulaklarına dolduğunda. Öyle irkiliyor birden, bir an nefesi tekliyor.

Elini aniden uzaklaştırıyor tek tırnak açılmış sayfadan. Ancak gözleri önüne kaydığında çoktan zamanını yitirmiş olduğunu görüyor. Sağına ve soluna bakıyor. Sanki orada kendini izleyen biri varmışçasına telaşlı.

Sanki birinin omzuna elini koyacağını hissediyor. Başını yeniden önüne çevirirken görüyor o siyah çizgiyi, sayfanın sol yanından ortalarına doğru boylu boyunca uzanmış bir çam yaprağı. Yaz gecesine kış getirmiş gibi, sanki bir ruh etrafında dolanmış, süzülerek ruhunu titretmiş. Ardından irkiliyor, çekiyor elini. Kalemin ucu ak yere tüm kiri ile yanaşmış, tereddüt etmemiş ve çizmiş, kirlenmiş.

O öylece keyfini kaçıran yere bakarken ikinci defa soğuk demekten hallice bir rüzgâr iniyor içeriye. Sağında kalan güneşlik yeniden şişerken gözleri ağır ağır kayıyor dışarıya, tüm cam sonuna kadar açık, şehirden ses yok, caddenin kimi lambası yanmaz, kimisi birkaç tanesinin görevini üstlenmeye çalışır halde. Yüksek bir binada değil ama alçak da denemez. Çatı katı değil fakat zemine de atlayamaz. Pencere önü mermerinde cam bir kül tablası içerisinde ölüleri ile beraber ıssız yolu izler durur. Son dal, yıpranmış sigara paketinden boynunu uzatmıştır çoktan. Çakmak ise gazı çoktan tükenmiş, kibritlere işini devretmiş bir emektar...

Kibritler... İşte onlar bir tuhaflar. Kimi neredeyse kül olup başı kopmuş halde tane tane sürünür mermer üzerinde. Kimisi hala sağ ama içine su girmiş, yaş eylemiş. Kimileri öylece yakılmış ve kısacık alevleri izlenmiş, kimisi bir ince dal tutuşturmuş ve kimisi de kırılıp atılmış. Kısaca kaç kutu kibrit insan zevkine kurban gitmiş belli olmaz. O pencere önü koca bir mezarlıktır adeta.

Uzun uzadıya pencere önüne bakan bakışları sonunda bir kez daha dışarıya ulaştığında dolunayı net olarak görebiliyordu. Her zaman sevmişti, hele yakamoz görmeye öyle bir bayılırdı ki kimi gece yarıları sahilde tana kavuşurdu benliği.

Nihayetinde hayali saatin sesleri kesilene ve sadece sinek ile geceye katılan cırcır böcekleri kalana kadar izledi dışarıyı. Düşünceleri aktı geçti. Son sakinliğe ermiş bir halde çam yaprağına döndü, kalemi aldı ve çift tırnağın yanına yazmaya başladı. Karar vermişti. Kendini izleyecek ve kendini yazacaktı ya da sadece kafası içindeki bin bir dünyayı dökerdi kıştan yaza ve yazdan tekrardan kar yağın aralık sonu ocak başına.

Zihninde bir satır canlanıyordu şimdi işte o ilk satırıydı. Bir şarkıdan...

Fa' che ritorni il mio, amor com'ei pur fu.(Aşkını geri ver bana, eskiden olduğu gibi)

Eteğimde Bilmediğim Senfoni

Merve Yıldız

Dileğimi tükürerek doğrudum
Kısağım, avuç içlerini yok sayanım
Babamda yok olan senfonim
Barajlar dolduğunda, orada hiç konuşulmayan yerde
Bugün doğabilecek bir bebek, orada hiç konuşulmayan evde
O büyüyor soğuk mermerin değdiği yerde
Doğın, eriyen, yok olan o zehir
Ucu olmayan yolda.
Kimden bu dileğim, yoklaya yoklaya yok olan kimden bu zehir
Seviden, serden, seziden hep bir yerden gelebilen
Kimden?

Bir zamanlar anne şalları dolanırmış yeryüzüne
Plevne bulvarı, sema çay bahçesi, kiraz hevenkleri
Bunu; gözleriniz, kanınıza giren sıcaklık, burnunuza değen buruk anlarda bilirsiniz.
İşte annem öyle dilek tutarmış, gölgesine dönük yürürmüş
Ben ki gölgeme bakarak yürümede hevesli, paldır küldür eteğimde çiçek senfoni
Bu işte.
Var eden zelzelesi.

Kan tadı damağıma yapışıp kalmış
Soluk soluğa uyandığım günü aceleyle örtüyorum.
Tatlı dillerim ne çabuk yol alır,
Eriyip bitme diyemeden, eteğimden düşenler nerde?
Anne kim yıktı bu evi?
Şuracıkta olsun bitsin, eteğimde bilmediğim senfoni.

Haydar Ergülen ile röportaj

Röportaj: Aycan Küçükkaya
Fotoğraf: Kadir İncesu

Sevgili Haydar Bey, öncelikle röportaj davetimizi kabul ettiğiniz için teşekkür ederiz.

İlk şiirlerinizi yazmaya başladığınızda 9 yaşlarındaydınız. Küçük yaşlarda şiirle tanışmanız ve yazmaya başlamanız oldukça dikkat çekici. Şiir yazma sürecinizin başlangıcını ve bu yaşta şiire duyduğunuz ilgiyi nasıl hatırlıyorsunuz? Şiire olan bu erken ilginizi ne tetikledi ve yıllar boyunca bu tutkuyu nasıl canlı tuttunuz?

Şiir insanın yoldaşdır diye düşünürüm, o nedenle diğer yazı türlerinden farklı olarak insanın elini daha erken tutar. Dünya, yaşam, insanlar, yeryüzü, gökyüzü, doğa, kültür, uygarlık, hayvanlar üzerine hepimizin bir parça bilgisi vardır, onu biraz daha yoğunlaştırmak, dikkati artırmak, edebi mirasa bakmak, müziğe kulak vermek, özellikle sözlerini can kulağıyla dinlemek, folklor, atasözleri, anasözleri, başka sanatlar, insanlar ve tabii kitaplar, hepsi insanı şiire çıkarır, bu yolculukta ona arkadaş olur. Elbette başta anadilin olmak üzere, dilleri ve sözcükleri sevmek, onları bir sarf malzemesi değil, canlı varlıklar olarak görmek, diğer canlılara nasıl davranıyorsak öyle davranmak, işte bunlarla başladım, kardeşlerimle yani, sonra okula ve sokağa çıktım, orada arkadaşlarımla tanıştım, anladım ki şiir de bir arkadaşlık biçimidir yeryüzünde var olan ne varsa onlarla! Demek ki 60 yıldır öyle sürüyor bu tutku!

Uzun zamandır şiir yazmaktasınız, peki ilk kendinizi şair olarak ne zaman tanımladınız ya da hissettiniz?

Vallahi hiçbir zaman, hala hissetmiyorum! Hatta geçenlerde bir şiir de yazdım, adı "Yanlışlıkla Şair" ve şu dizeyle başlıyor: "Kendime ara sıra yanlışlıkla şair dediğim olmuştur", yanlışlıkla da olmasa, kendime şair diyeceğim yok! Hem demiyorum da! Zaten hayli şairimiz var, bir de ben demesem iyi olur! Yine de insan gençken daha çok şair olmak ve şair olarak anılmak ister, ben onu da pek istemedim, yaşlandıkça şairliğin kolay olmadığını anlar ve kendine şair diyorsan da vazgeçersin! Ben hiç şairim demediğim için vazgeçmek zorunda da kalmadım. Şiirle uğraşıyorum ya da sık sık yinelediğim gibi, şiir yazarıyım demek bana daha uygun!

Şiir yazmak sizin için ne ifade ediyor? Şiirin tanımını nasıl yaparsınız?

Bazen şöyle düşünüyorum, belki de binlerce yıldır ya da dünya kurulduğundan beri her çağda, her kültürde, uygarlıkta, dilde milyonlarca insan şiir yazdı, yazıyor. Her sanat dalında, edebiyat alanında olduğu gibi elbette ünlenmek, çok okunmak gibi gerekçelerle şiir yazan pek çok kişi de vardır ama herkesin bu amaçla yazdığını sanmıyorum. Geçmişe baksalar ne kadar az şairin ünlü olduğunu ve günümüze kaldığını görürler, zaten biliyorlardır. O nedenle şiir yazmanın ardında sadece yazıyla sınırlı olmayan bir şey var bana kalırsa. Şiir bir arayış belki de ya da arayış yollarından biri, Tanrıya, tabiata inanmak gibi bir şey. Böyle bir inanç olmasa kim bu kadar tutkuyla yazabilir ki? Neyi arıyorlar peki, bu neyin arayışı dersiniz, şiirin ne olduğunun arayışındır belki de, onu tanımlama isteğidir. İnsan adlandırmadan, tanımlamadan rahat hissedemez, eksik hisseder, tamamlanma gereksinimi de olabilir.

Bir şiiri yazmaya başladığınızda bu süreç sizin için nasıl işliyor? Bir ilham kaynağınız var mıdır? Ya da vazgeçemediğiniz bir ritüeliniz var mı?

İlk yanıttaki saydığım her şey ve daha fazlası esin kaynağım. Ritüelim yok, yaşam gibi tıpkı, bazen daha çok yoğunlaşıyorsun bazen hiç şiir yazmamış gibi duruyorsun. Ama uzun süre ihmal etmeye gelmediğini biliyorum, çok yazı yazdığım için biliyorum, şiirin bazen küstüğünü hissediyorum, dedim ya yaşam gibi, aşk gibi, şiirle de bir ilişkisi var insanın, kendi yaşamına, sevdiklerinin yaşamına nasıl özen gösteriyor ve titizleniyorsan şiir de aynısını bekliyor. Bunu deneyimleyecek kadar çok yazdım ve çok uzun zamandır da yazıyorum!

Yazdığınız yazıları ve şiirleri tamamladıktan sonra ilk kime okuyorsunuz?

Gençken, dergilerde yazarken ve ilk kitaplarımızı çıkardığımızda yakınım genç şairlerle birbirimize okurduk şiirlerimizi, Adnan Azar, Ahmet Erhan, Behçet Aysan, Adnan Özer, Tuğrul Tanyol, sevgilimize okurduk, yaşlanmanın getirdiği yavaşlık mı diyeyim ya da gençliğin geçmesi mi, artık kimseye okumuyorum kimsenin de dinleyesi yok zaten, şimdilerde söyleşi ve okumalarda izleyicilere okuyorum!

Şiirlerinizde sıkça işlediğiniz “su” teması üzerine düşünceleriniz nedir? Su sizin için neyi temsil ediyor ve bu temanın şiirlerinizde nasıl yer bulduğunu düşünüyorsunuz?

Su, azizdir, şimdilerde denildiği gibi candır, saflıktır, yalınlıktır, şeffaflık, içi dışı bir olmaktır, temizliktir, arılık duruluktur, yaşam verendir, yalnızca insanı değil tüm canlıları, bitkilerden hayvanlara canlı kılan ve tutandır, su yaşamdır, kir, kötülük, pislik barındırmayandır, akıp gidendir, H2O'dur, toprakla, güneşle, maviyle, yeşille de yıkanır insan ama hiçbir suyun yerini alamaz, galiba en çok da çocuklukla özdeşir, çocuğun ilk arkadaşlarından, kirlenmek güzeldir ama su varsa güzeldir, bir şeylere inanırız, ben suya inanıyorum, uygarlıklar su kıyısında kurulur, su yoksa ne kültür olur ne uygarlık, son deneme kitabım su ve denizle ilgili yazılardan oluşuyor, adı “Yel Yepelek” orada kendimi “Suya Yazar” olarak tanımladım, yere yazan da var havaya yazan da, ben bu yıl suya yazıyorum, ama şiire gelince su çocukluktan kardeşliğe, arkadaşlıktan aileye, iyiliğe, aşka pek çok şeyin simgesi, şöyle bir dize var: “Nerde bir iyilik görsem suya inandım!”

Yanlış hatırlamıyorsam bir röportajınızda şiirlerinizin kişisel itiraflar ve toplumsal itirazlar içerdiğini söylemiştiniz. Bu iki kavram arasındaki dengeyi nasıl sağlıyorsunuz? Şiirlerinizde hangi temalara öncelik veriyorsunuz?

Şiirlerimde bazen açık bazen dipte bir ironi olduğunu düşünüyorum, sözgelimi “Keder Gibi Ödünç” kitabımın adındaki gibi. Yalnızca şiir değil tüm edebi yapıtlar, sanatlar da itiraf içerir, açık ya da örtük, şiir çok kişisel bir hal olduğu için ister istemez daha fazla itirafa yer verir. Öte yandan şairin dünya görüşü, toplumsal duruşu da, şiirin çağına, zamanına müdahalesini gerekli kılar, “susma, sustukça sıra sana gelecek!” sloganını ben şiir olarak kabul ediyorum ve şiirin de susmaması gerektiğini düşünüyorum. Şiir yazmak nasıl insanın varlığını sürdürmesinde ve insanı ve tüm canlıları ezen bu sisteme, dünya düzenine karşı bir direnişse, şiirin de az çok, açık kapalı eleştirel olması, söz söylemesi gerekir. Bu ikisinin arasında denge sağlamak gerekiyor mu, ben şiirlerimle sağlayabiliyor muyum bilmiyorum, ama toplumsal olana ilişkin söz almaya ve söylemeye çabalıyorum.

Yazmış olduğunuz eserlerde sizin için özel bir yeri olan var mı?

E şıkkı, hepsi! İlk şiir kitabım ilk olduğu için, 40 Şiir ve Bir çok beğenilip çok ödül kazandığı için, Üzgün Kediler Gazeli en çok okunan kitabım olduğu için, Düzyazı: 100 Yazı yazması en zevkli kitabım olduğu için, Nar, kızımın adını taşıdığı, Nar Alfabeti'ni kızıma ve arkadaşlarına yazdığım, İdilikler'i eşim İdil'e yazdığım, Şu Benim Mavi Babam adlı gençlik anlatısında babamı anlattığım için, Uykucu Şiirler'de çocukların en çok gereksinim duyduğu uykuya şiirler olduğu için, 100. Yıl Cumhuriyet Alfabeti eleştirel bir cumhuriyet okuması olduğu için, Yayan Yapıldak yol kavramı üstüne denemelerden oluştuğu, Trenler de Ahşaptır en sevdiğim araç olan trenler üzerine yazıldığı, Aşıklar Cemi mensubu olduğum Alevi-Bektaşî kültürü başta olmak üzere Türkiye'nin halk müziği sanatçılara, aşıklarına, ozanlarına dair olduğu, Cemal Süreya için 59 Kırlangıç çok sevdiğim şaire borçlu olduğum için, Şairin Bavulu aramızda olmayan büyük şairlerin bavullarını açma çabası olduğu, İkinci Yeni Neyimiz Olur? En çok sevdiğim şiir olan İkinci Yeni şiiri ve şairleri hakkında denemelerimi içerdiği, Arkadaşlık Şiirdir, benim aynı zamanda şiir yazma gerekçem olan arkadaşlıkları ve arkadaşlarımı anlattığım için ve kışa çıkacak Cömert Gül adlı şiir kitabımı anneme adayacağım için çok seviyorum, hepsi özel. Bunlar sadece ilk aklıma gelenler. Hepsi için tek tek özel nedenler bulabilirim ama bu kadar yeterli!

Kitaplarınızın ilk sayfasında “Haydar Ergülen, Nar’ın babası” yazıyor. Babalık hissiyatı şiirlerinizi yazmada sizi nasıl etkiledi?

Annelik bambaşka olmalı ama babalık da güzel bir his! Herkes baba olunca büyüdüğünü söylüyor ya da öyle sanıyor ama, ben biraz da geç baba olduğum için, yani zaten büyümüş olduğum için, söylenen ya da hissedilenin tam tersine çocukla çocuk olduğumu düşündüm! İkinci Bahar benzeri bir duygu, ikinci çocukluğunu da çocuğuyla yaşıyormuş insan, yaşamaya devam! Nar çünkü 17 yaşında ve hep birlikte ergenlik çağındayız!

Nar'ın doğumuyla birlikte, kitaplarımda zaten kısacık olan biyografimi daha da kısa kesmiş ve yalnızca 'Nar'ın Babası' yazmıştım, tüm kitaplarıma. Lakin bu yıl işler değişti ve Nar bana 'benim üzerimden prim yapmayı bırak!' diyerek rest çekti, ben de anında bıraktım. Bu yıl 5 deneme kitabı yayımladım, birinde Nar'ın Babası yazıyor. Artık her kitaba konusuna ve temasına uygun yine çok kısa biyografiler yazacağım. Bu yıl, Yardımcı Ders Kitabı 101 kitabıma, "Yarızamanlı şair, yarızamanlı hoca", Yel Yepelek kitabıma Suya Yazar ve 100. Yıl Cumhuriyet Alfabeti kitabıma "Laik Cumhuriyet'te doğdu, laik Cumhuriyet'te yaşamak istiyor" yazdım, böylece kızım Nar benim daha yaratıcı özgeçmişler yazmama neden oldu!

Gelecekte hangi projeler üzerinde çalışmayı planlıyorsunuz? Yeni bir kitap veya başka bir edebi çalışma hazırlığı içinde misiniz?

Kışa yeni şiir kitabım Cömert Gül çıkacak, Anadolu Rock müzisyenleri üstüne yazdığım Türkçe Sözlü, sebze ve meyveler üstüne yazdığım Kutsal Lezzetler Alfabeti, kentler üstüne İthaki'nin Kentlerine Yolculuk, harfler üstüne Harfiyat, dördüncü tren kitabım olacak Seferi, ve iki öykü kitabı, birinin adı 33 Öykü, bir de gelecek yıl yazmaya başlayacağım gökyüzü alfabeti, adı Yıldız Sürek ile hayvanlar üstüne iki kitap, biri Kedilikler, diğeri Azizler Kitabı... Yaşarsam önümüzdeki yıllarda çıkarmayı düşündüğüm kitaplar. Çok teşekkürler!

Liman

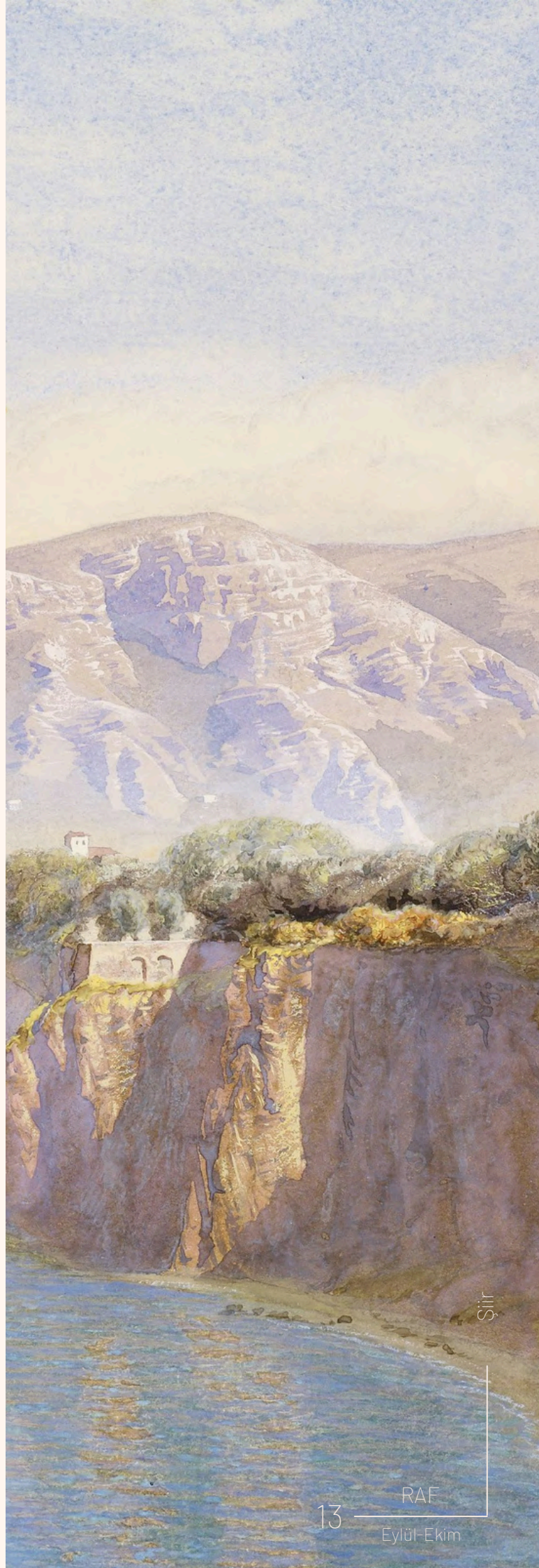
Aksu Ünal

'Zaman' limanına vapurlar geldi
Kornalarında bir kum saati
Zamana yanaşınca durdu
Kim bilebilirdi
Hedefe yaklaştıkça bizi uzaklaştıracak şeyi?

Zaman limanına yanaşan her vapur
Durdurur zamanı
Dondurur zihnindeki o fotoğrafı
Hükmetmek mümkün olsaydı en dokunulmaza,
Şimdi düdük çalmazdı üç defa

Vapur yanaşmasın
Sen de inme
İnersen bir yokluğun var olacak içimde
İnersen bir deprem çıkacak denizde
Bırak sensiz kalsın limanlar
Dakikalar arasın seni durmadan
Sen gel benim göğsüme yaslan

Yola çıktığın yer, varmak istediğin yermiş
En sonun, en başına olan özlemiymiş
Öğrendim artık
Vapura binişin ineneğinin kanıtı
Zaman insanı uyuturmuş
İçinden vapur geçen her insanın ,
Bir boğazı ve bir dalgası,
Denizinde yüzen bir insanı olurmuş.

Şiir

RAFÜ GÜZAF

Temmuz Ayı Kitabı - Son Ada

40 haneli bir adaya yerleşen diktatörün, bir kandırılma hikayesi sonucu yaşadığı mağduriyetler ve hüznü dolu hayatını mı okuduk, yoksa girdiği her ortamı vahşi, sevgisiz ve nefret dolu düşünceleriyle karartmaya çalışan, bir çok diktatörün hikayesini mi? Aynı ya da farklı farketmeksizin tüm zamanların ve coğrafyaların ortak tek kaderi; Siyah bir kalbe sahip, acımasız liderler..

“Son Ada” gerçekten hayale, ütopyadan distopyaya temellenmiş, 40 haneli adaya demokrasi getirmeye çalışan, çevreyle, ormanlarla, hayvanlarla ve özellikle martılarla kıran kırana bir mücadeleye girmiş ve halkı kendi tarafına çekmek için bir çok manipülasyonla, tüm toplum huzurunu yerle bir etmiş bir başkan ve halkın başından geçenleri anlatıyor. Yenilen kim olmuştur peki? Başkanlar, yazarlar, kuşlar, böcekler, nehirler, insanlar, ağaçlar, siz? Ben? Hepimiz... Tüm duygularımız ve kalplerimizle beraber...

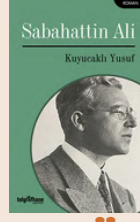
2009 yılında Orhan Kemal Roman Armağanı'na layık görülen eser için Yaşar Kemal şöyle diyor “

Edebiyatta görkemli bir söz vardır; Büyük kapıdan girmek... Bu, büyük bir eserin yazarı demek... Zülfü büyük kapıdan bu romanıyla girmiştir.”

Akıcı, bir solukta okuduğumuz, ama bir solukta hazmedemediğimiz bir romanda buluştuk Temmuz ayı, Rafügüzaf Kitap Kulübümüzde..

GELECEK AYLARIN KİTAPLARI

EYLÜL

Kuyucaklı Yusuf
Sabahattin Ali

EKİM

Afrikalı Leo
Amin Maalouf

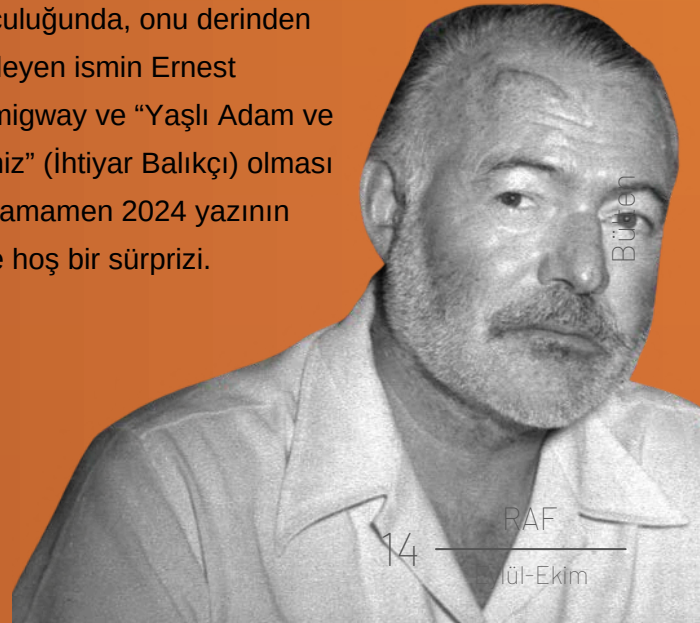
Ağustos Ayı Kitabı - Yaşlı Adam ve Deniz

84 gündür balık tutamayan Santiago, bir kılıç balığının oltasına takılmasıyla şeytanın bacağını kırar.

Ancak bu günler süren mücadelede, balık ona, o denize, deniz Santiago'ya ve kendi kendisine o kadar çok şey söyler ki, o kadar çok şey anlatır ki, insan ne kadar yalnız olabilir ki sorusunu sorarız bu kısa romanın, kimilerine göre novellanın sonunda kendimize.

Amerikan edebiyat tarihinin ve tabii ki dünya edebiyatının da en önde gelen yazarlarından, Pulitzer ve Nobel ödüllü Ernest Hemingway'i ağırladık Ağustos ayında. 1952 yılında, Küba'da kaleme aldığı, sade, sürükleyici ve onu ödüllere taşıyan, kendisinin de "Bu, tüm yaşamım boyunca yazabileceklerimin en iyisi" dediği romanı okuru içine alan ve yalnızlığına, doğayla mücadelesine, sabrına ve yaşam inadına hayran bırakacak türden...

Kuşkusuz bu RAF sayısında Temmuz ayı yazarımız Zülfü Livaneli'nin yazar olma yolculuğunda, onu derinden etkileyen ismin Ernest Hemingway ve “Yaşlı Adam ve Deniz” (İhtiyar Balıkçı) olması da tamamen 2024 yazının bize hoş bir sürprizi.

Zamanın İzinde

Aycan Küçükkaya

Zaman, sanki ince bir tül,
Süzülürken ellerimden, seni getirir bana.
Her anın içinde saklı bir gül,
Solmaz aşkımızın tomurcuğunda.

Geçmişte kaybolan anılar,
Bir rüzgâr gibi esip gider.
Ama kalbimde sen, hep var,
Her saniye, her dakika, her yer.

Gözlerindeki yıldızlarda,
Gecenin karanlığında parlayan.
Gözlerimi kapatıp daldığım rüyalarda,
Hep sen varsın, zamanı aşan.

Gelecekte belki bilinmez,
Ama şimdide, burada, beraberiz.
Zaman akar, biz durmayız,
Aşkla dolu bu andayız.

Zaman, aşkın ilacı mı yoksa zehri mi?
Bilemem, ama seninle her şey güzel.
Sonsuzluğa doğru giden bir gemi gibi,
Seninle her an, her an özel.

B'More Zaman Kapsülü

Dilek Tanrikulu

"Şu yukarda dönen gökle Tanrı'yı seversen söyle;
Ey kutsal yaratık" dedim, "uğursuz kuş ya da şeytan!
Azalt biraz kederimi, söyle ruhum cennetemi?
Buluşacak o Lenore'la, adı meleklerce konan,
O sevgili, eşsiz kızla, adı meleklercekonan?
Dedi Kuzgun: "Hiçbir zaman."
-Edgar Allan Poe

Virginia eyalet sınırından çıkıp da 'Welcome to Maryland' tabelasını gördüğünüz anda sanki bir portaldan geçermişçesine değişen gökyüzü, değişen yollar, değişen insanlar ve değişen duygularla karşı karşıya kalırsınız. Washington DC'nin çöplüğü de denen, evsizlerin otobüslere doldurulup DC'yi temizleme pahasına bu şehre tıklandığı kocaman bir çöplük. Ama biz burada 2000'lerin Baltimore'undan bahsetmeyeceğiz. Portalda iki boyut geriye gidip, 1800'lerin ortalarına, Baltimore'un şaşaalı zamanlarına adım atacağız.

DC'nin gri ve sıkıcı yaşamından sıkılmışların yarattığı, kültür, sanat ve eğlencenin kalbi olan Baltimore, sanatçıların ve devlet adamlarının en popüler uğrak yeri idi ve bu durum 19.yy'ın sonlarında tahtı Philadelphia'ya devredene kadar devam edecekti.

Tuğla döşeli Avrupalı binaları, Arnavut kaldırımları ve limana bakan körfezi... Burası gerçekten Baltimore mu?

Bir adım atıyoruz. Burnumuza sudan taze çıkmış mavi yengeç kokuları doluyor, Broadway pazarındayız. Ellerinde sepetlerle oradan oraya yürüyen çeşit çeşit ten renklerinin arasında, tek bir noktaya kümelenmiş bir grup, 19 yaşında özgür bir siyahi gencin kölelik karşıtı konuşmalarını dinliyor. Bu genci gelecekte aktivist "Frederick Douglass" olarak da tanıyacağız. Yürümeye devam edelim.

Köşede bir mezbaha için fazla gösterişli olan ahşap işlemeli bir bina... Gözlerimizi ikinci kata çevirdiğimizde ise pencere-lerden sarkan güzel kadınları ile bir genelev bizi karşılamakta. Boyunlarındaki inciler ise Fells Point Limanı'na demir atacak olan gemiler için adeta bir fener misali parlamakta. Bu alt katında ölüm, üst katında hayat dolu ilginç yapıyı ileride içinde 2000'den fazla bira çeşidi bulunduran "Max's Taphouse" olarak anacağız. Köşeden sola dönelim.

Gezgin

Baltimore şehrinin en eski barıyla karşı karşıyayız: The Horse You Came In On Saloon. İçeride kazandıkları paraları içkilerle çar çur eden bir grup İrlandalı denizci, barın en ücra köşesinde ise elinde favori içkisi Brendi Egnog, önünde el yazılı defter sayfaları ile Tomahawk Man... Gözleri barın penceresinden dışarı, bir sokak lambasına konan kuzguna dik dik bakmakta. Bu müdavim, içkisinin son yudumunu alıp yarım bıraktığı yazıları ile bardan ve dünyadan o sonbahar akşamı ayrıldı. The Horse, Amerika Birleşik Devletleri'nin halen faaliyet gösteren en eski barı ve asıl adıyla Edgar Allan Poe'nun en son görüldüğü yer olarak kapsüldeki son durağımız idi.

Baltimore

Zaman, yaşam ve ölüm var oldukça işler. Geçmişte ve şimdi, benliğimiz var olduğu sürece kapsüllere hapsolmuş hayatların bir parçasıyız. Ben ise, kapsüllerdeki zamanı dondurmaya çalışan bir mimarım. Binaların ölmemesi için uğraşarak kent hafızasını koruma görevini üstleniyor ve bir nevi zamana karşı meydan okuyorum. Bizim bu portalda geriye gidip, bu ufak kapsülün içine girmemizi sağlayan Baltimore'un tarihi hafızası, zamanın yok edemediği kemikleşmiş yapıları ile Fells Point mahallesinde var olmaya devam etmekte.

Saatler ve Pilleri

Betül Saadet Evli

Zamanı durdurmak için yapmam gerekseydi, hiç şüpheniz olmasın beyefendi, evimdeki tüm saatlerin pillerini çıkarırdım. Sonra da günde iki kez doğruyu göstermelerini beklerdim. Eğer mümkün olsaydı, eğer zamanı durdurabilecek olsaydım, emin olun bunu da yapardım. Hatta tüm perdeleri sıkı sıkı çekip kendimi de eve hapsederdim de günün doğup batması günleri benden çalamazdı. Bu da el alem denen o meşhur grupla aramızda zaten evvelden beri bozuk olan muhabbetin köküne kibrit suyu dökerdi. Bugüne kadar perdeleri kapatmadığım için bizim evin içinde ne yaşanıyorsa hepsini tüm titizliğiyle izleyen, not alan ve analiz edip dedikodu yapmak suretiyle halkın istifadesine sunan, el alem grubunun her bir güzide bireyi işsiz kalırdı. Ama emin olunuz efendim eğer işe yarayacak olsaydı el alemleri üzmemeyi göze alır o perdeleri kapatırdım.

Ben zamanı durdurmak için neler neler denedim bir bilerseniz. Elimden kaçıp gitmesin diye kafese koyayım dedim, demirlerin arasından tüm narinliğiyle geçti. Altın kafese koymayı denedim, bülbüle özenmiş olacak ille de vatanım diye tutturdu. Ne dediysem ikna olmadı. Gözümün yaşına da bakmadı. Zaman denilen nazlı şahıs 40 yıl benimle kalsın diye kahve ikram ettim. Kahveyi soğuttu, 40 yıllık hatırı da halının altına süpürüp çekip gitti. Zamanında yılanı deliğinden çıkarabilmiş tüm hoş kelimeleri peş peşe dizdim, buradan köye yol oldu, bizimki bana mısın demedi. Çevrenin tüm şifacıları ve bilgeleriyle ahbap olduk ama derdime derman olamadılar.

Takvim yaprakları bana hiç uğramasın, adresimi bulamasınlar diye kapısız köye taşındım. Oradan da ondan sonra uğradığım 8 köyden de doğruyu söylemek suretiyle kovuldum. En son evli evine dediler ben de tıptış tıptış evime geri döndüm. Aynalar bana küsmüş bir de onların gönlünü almak için 40 dereden su getirdim.

Nice çaylardan geçtim dereden geçerken boğulayazdım. Allem ettim kallem ettim gönlünü aldım. Sonra beni bir telaş aldı ki, sormayın gitsin. İki elim iki ayağımla beraber bir pabuca girdi, düşerken kitaplığı devirdim, eski defterleri açtım. Evlerden irak olsun, bir toz kapladı ortalığı ki ben bu yaşıma geldim daha böylesini görmedim. Ortalığı temizlemeye giriştim, zamana dikkat edeceğim diye aceleye geldi, o işe de şeytan karıştı. Benim bir komşu var, maşallah namazında niyazında, o geldi yardım etti de evi adam edebildik. Ayıp olur, bir şey ikram etmesem olmaz; şansa bakın ki içelim diye çıkardığım süt de dilimizi yaktı. Biz de ne yapalım mecbur üfleye üfleye yoğurt yedik. O yoğurdu da zamanında dereye mayalamıştım, yok tutardı tutmazdı derken tutmuştu da ağızımız açık kalmıştı.

Sonra komşum müsaade istedi gitti. Ben de vaktiyle iyi yatırım yaptığımı anladım. Ben diyorum hep yavrum, ev almayın komşu alın diye. Dünyanın bin türlü hali var, hazırlıklı olmak lazım. O gittikten sonra bana bir ağırlık çöktü ki, olacak gibi değil. Koydum başımı kapattım gözümü sonrası yok. Mışıl mışıl uyumuşum. Ben uyurken ne toplar patlamış da ruhum bile duymamış. Bir uyandım ortalık birbirine girmiş yine. E insan uyuyunca acıkıyor tabi, dolaptan peynir ekmek çıkardım aklımı da katık ettim afiyetle yedim.

Aç ayı oynamaz diye boşuna dememişler, benim de karnım doyunca bir can geldi bana. Tam ayaklanmıştım ki gözüm duvardaki saate takıldı. Akreple yelkovan arkadan atlı kovalıyor gibi kaçıyorlardı. Bunu görmek de başımdan aşağı kaynar sular dökülmesine sebebiyet verdi ama tuhaftır hiç yanmadım.

İşte bu yüzden beyefendi eğer yapabilseydim bir şekilde zamanı durdurdum, size garanti veriyorum bunu yapmanın hiçbir yolu yok. Olsaydı tüm samanlıkları arayıp bulurdum zira.

Ardımızda Kalanlar

Hüseyin Çakır

Annesini kaybedeli sadece birkaç saat olmuştu. Geçirdiği şoktan dolayı onsuz bir dünyanın nasıl olacağını düşünmesine sıra gelmemişti daha. Hastane koridorunda yere çömelmiş, başını ellerinin arasına almış yaklaşık 1 saattir bu şekilde bekliyordu. Birkaç aydır evden çok vakit geçirdiği bu hastane onun için nasıl çıkılacağını bilmediği bir labirent haline gelmişti. Emel'in annesi Neriman teyze bundan 3 ay önce karaciğer kanserine yakalanmıştı. Daha eşini kaybedeli bir yıl bile olmadan bu zor hastalıkla mücadele etmeye başlamıştı. Başta tedaviyi reddeden annesini zar zor ikna etmişti Emel. Daha yeni babasını kaybetmişken bir de annesiz kalmak istemiyordu bu koca dünyada. Eşyle evlendikten birkaç yıl sonra anlaşamayıp boşanan Emel için ailesi anne ve babasından ibaretti, diğer akrabalarından da pek bir hayır yoktu zaten. Annesini bir şekilde ikna etmeyi başarmıştı kemoterapi için fakat Neriman teyze bu ağır ilaçlara dayanamamıştı ve artık vücudu pes etmişti. Genç yaşta birinin bile bu süreçle mücadele etmesi çok zorken 70 yaşını geçmiş Neriman teyze sonunu tahmin ettiği bir hikayede bulmuştu kendini. Yavaş yavaş kendine gelmeye başlayan Emel, sağına dönüp baktığında annesinin yatakta kızgın bir şekilde ona bir şeyler söylediğini görünce derin bir nefes aldı ve kulaklarını dört açıp onu dinlemeye başladı; "Ama bu kadar da uyunmaz ki be Emel, ilacı alan sen misin ben miyim belli değil, canım sıkıldı be kızım..". Emel annesine şöyle cevap verdi; "Ben bundan sonra sen uyanırken bir dakika bile uyumam, yeter ki sen beni bırakma annem.."

Loreena McKennitt ve Zaman

Nilay Kara

Birden önüme düşen (hep olduğu gibi yine şanslıyım, erken haberim oldu) konser haberi... Loreena McKennitt ismini görür görmez aklıma gelen melodi... (çoğunuzun aklına benim aklıma gelen melodi gelir sanırım) Ölmeden önce onu da dinlemeliyim diyen iç sesim... (ve iç sesimin ilave ettiği cümle "Kim ölmeden? O mu ben mi?")

Yıllar öncesinden geliyordu bu şarkı kulağıma. 90'lı yılların sonu, başımda kavak yelleri... Şimdi esenler o kadar kavaklı olmasa da yine de esişlerine izin verdiklerimle gitmek istiyor canım bu konsere. Gidebilir miyim? (Meçhul!). Hayat her zaman umduklarımız değil çoğunlukla ummadıklarımızdır ya da ummayı istemediklerimiz.

Velhasıl sonunda gidildi o konsere. 2 Temmuz 2024 Salı akşamı... İstanbul'da Harbiye Cemil Topuzlu Açık Hava Tiyatrosunda...

Loreena, o şarkıdaki gibi hep sakin hep yumuşak; sesi, söyleyişi hep narin... Bir süre sonra bu sakinlik bu yumuşaklık batmaya başlıyor insana. Huzurun ülkesinden geldikleri çok belli, şarkılarından da tavırlarından da söyleyişlerinden de... Oysa ben klasik bir Türk dinleyicisiyim. Ülkemin ve çağın bana yüklediği hız (her ne kadar beynim sürekli yavaşlamamı söylese de) var ruhumda ve bedenimde; böylesi sakinlik bir süre sonra rahatsızlık veriyor.

Loreena'nın sahnedeki naifliği, sakinliği, seyircisini-dinleyicisini kucaklayan hali (sanırım ona bu yazıda Loreena diye hitap edecek samimiyeti bulmam da bu yüzden) konserin başında bizleri sarmalasa da bir süre sonra bu durağanlık fazla geliyor. Sanki hep aynı şarkıyı dinliyormuş gibi hissediyor insan.

Konser Anı

Loreena bir şarkıyı bitirip diğerine geçerken; o şarkıya eşlik ettiği enstrümanı da bırakıp başka bir enstrümana geçiyor. Bir şarkıda piano çalarken diğer şarkıda org çalışıyor; orgu bırakıyor arpa geçiyor; arpa bırakıyor akordeonu takıyor omuzlarına. Bu açılardan sahne performansı çok iyi. Ve şunu belirtmeden geçemeyeceğim ki sahnede ona eşlik eden diğer enstrümanlar olan; çello, keman ve elektro gitarın performansları da en az Loreena kadar büyüleyiciydi. Bu üç enstrümanı ve icracılarını daha çok beğendim desem yalan olmaz. Harika bir orkestra ve harika bir ekip olmuşlardı. Konser bitiminde ise dilimde başka bir şarkı vardı; Jülide Özçelik'in "Zaman" isimli şarkısı...

"Bir gün gelir bir gün geçer birbiri ardından, zaman gelir anlamazsın demlenir ağır yaran

Sende mi yandın kaosun içinde, herkesin derdi ayrı bir biçimde."

Neden? Çünkü Loreena'nın o yıllar öncesinden bir zaman yolculuğuyla gelen şarkısı dönüşmüş başka bir şeye. Zaman geçmiş, ağır yaralar demlenmiş, gitmiş, bitmiş; bitmeyenler silikleşmiş... Loreena'nın bu konserde dinlemeyi hedeflediğim tek şarkısı da zamanın kiskacından kurtulmuş, zamanın içinde kalmış bir incelikle var olmaya devam etmiş. Melodiye yazılmış Türkçe sözler, geçmişteki anlamını korumaya devam ederken, günümüzde değişmeyi ispatlamış:

"Özlediğim şimdi çok uzaklarda." idi ve hala öyle imiş.

Zamanıdır

Damla Adam

Mavi hücremde soluklarım tükenmek üzere.
Balkon demirleri parmaklıklar gibi.
Çiçekler yetiştirsem de yemyeşil,
İçim solgun, yorgun, küskün; mevsimin tam aksi.
Bu mahkûmiyet, nefes almak gibi mecburi.
Belki de firarın tam zamanıdır şimdi.

Martılar gökte uçuyor özgürce, ben gidemiyorum bir adım öteye.
Salondan mutfak ok iki adım, on iki adım da geriye,
İşte dünyanın toplam ekseni.
Tutulmuş ağırlarla gönlümün lâl dili.
Sussam ruhumda hüznün, söylesem yüzümü yalıyor alevi.
Belki de konuşmanın tam zamanıdır şimdi.

Ne boş ne manasız şimdisi, öncesi.
Derindeyim, açıkta, görünmüyor denizlerimin dibi.
Hiç olmaya yüz tutmuş ruhumda batık gemi eskileri.
Uçsam ateşe pervane misali.
Belki de yanmanın tam zamanıdır şimdi.

İsmin yazıyor her satırlarda, her solukta.
Çıkıversen karşıma bir köşede, bir sokakta.
Demezler mi zaten bu bir tür delilik hali.
Kaldırmıyor yorgun gönlüm bu özlemleri.
Umurumda değil yolların meşakkati.
Belki de sevmenin tam zamanıdır şimdi.
Firarsa, tam zamanında kaçabilmeli,
İtiraf için diller tam zamanında çözülmeli.
Ya da susacaksa, baştan saklamalı sözlerini.
Korkuyorsa, daha kıvılcımken söndürmeli ateşleri.
Ya koşmalı ya hiç çıkmamalı yola, yollar dikenli.
Belki de bitmenin tam zamanıdır şimdi.

Zamanın Gizi

Özlem Demirioglu

Gecenin görkemi olabildiğince çökerken şehrin sokaklarına, masanın başında kendimi en mutlu hissettiğim yerdeydim. Sokak lambasının ve ancak kendini aydınlatmaya yarayan cılız bir mumla yazmaya çalışıyordum. Yazmak için özellikle bu saatleri mi bekliyordum bilmiyorum, ama bana ayrı bir huzur veriyordu gece. En azından ben öyle hissediyordum. Elimde ki kalemin yere düşmesiyle ürperdim. Düşüncelerimden sıyrıldım. Kalemi alacağım sırada gözlerim malum çekmeceye takıldı. Nicedir cesaret edemediğimden açmaya bile çekindiğim çekmeceyi bir çırpıda açıverdim. İçindeki kutuyu elime aldım. Bir süre kutunun üzerinde ellerimi gezdirirken nasıl oluyor da yılları şu kutunun içerisine hapsettiğime şaşırdım içten içe. Sahi insan geçmişini kapatabilir miydi bir kutunun içerisine? Yapmıştım işte, olmuştu. Zor olmuştu ama başarmıştım. Derin bir nefes alıp kutunun kapağını kaldırdım. Etrafa saçılanları izledim bir süre. Görüyordum işte üzüldüklerim, sevinçlerim, kırgınlıklarım, mutluluklarım, hayallerim hepsi çepeçevre saçılmış, beni de içine almıştı. Artık ben onlara değil onlar bana hükmediyordu. Bir süre kımıldamadan durdum. Nihayet sonra elimi uzatıp kutunun içerisinden küçük bir taş dokundum. Taşı, avucumun arasına hapsettim gözlerimi kapatıp. Ve bir zaman makinasına işte o an şahit oldum. Evet beş yıl öncesine, o ana dönmüştüm işte. Bir sahil kentinde denizin usul usul kendine çektiği ve dalgalarını cömertçe sevdiklerine sunmaya hazırladığı kumsalın üzerindeydim. Elimde taş ve iki büklüm olmuş bir vaziyette kaybettiklerime ağlıyordum. Etrafımdaki insanların bana acıyan gözlerle baktığını tüm benliğimle hissedebiliyordum fakat artık olan olmuştu. Koyvermişim gözyaşlarımı. Denizin tuzlu suyuyla harmanlansın istemiştim. O an, acının bütün iliklerime kadar işlenmiş olduğunu hissettim. Nefesimi kesen sıcaklık havanın neminden değildi, biliyordum. Ve beni yaşama bağlayacak hiçbir şey kalmamıştı. Birden aynı korkuyla açtım gözlerimi. Yanaklarımdan aşağı yüzümü yakan ıslaklığın deniz suyu olmadığını farkedince gülümsedim. Ve kendimi hızlı bir şekilde toparlayıp kutunun ağzını kapatıp, çekmecedeki yerine koydum. O an, kaç zamandır ordaydım ve ne kadar ağlamıştım, nasıl olup ta kalkmış ve yürümeye başlamıştım, hatırlamıyorum. Hatırladığım tek şey içimdeki bir gücün bana kalkmam gerektiğini söylediğiydi. O zamanlar içimdeki bu yaranın kapanmayacağını, benim hep o anda kalacağımı düşündüren şey şu anda yine gülümsememe vesile oluyordu. Evet acı tamamen geçmişti diyemem. Belli ki bir yerlerde duruyordu. Ama zaman usul usul örtmüştü üzerini, şefkatini esirgemedi. Tıpkı bir annenin gece, üstü açılmış çocuğunun üzerini örtmesi gibi... Evet, acı geçmiyordu fakat zaman iyileştiriyordu. Yeniden nefes almanı, hayata kaldığın yerden devam etmen için elinden gelenin fazlasını yapıyordu. Zamanın iyileştirici gücüyle tanışmayan yoktu belki de. Ama kimisi farkında bile değildi. Düşünsenize zaman ya hep o anda kalsaydı?

Hikaye

RAF

Eylül-Ekim

23

Bal Kaymak Dondurması

Murat Öztürk

I.BÖLÜM: ANSIZIN GELEN SES

“İşte!” dedim, yine neredeyse yaz geliyordu memleketimin dağlarına, bağlarına. Ancak bu yaz diğerlerinden farklıydı. Pandeminin gölgesi altında bir yaz olacaktı. Gerçi, pandeminin olmadığı yazlar da benim için çok farklı geçmezdi ya, neyse. Dünya için oldukça farklı diyelim. Biraz oturduktan sonra balkonumda, odama girmiştım. Yatağıma uzanmış; savruldukça savrulan, birbiri ardını asla özenli bir sırayla takip etmeyen düşüncelere dalmışken -ki sık sık dalar giderim, düşünceler arasında kaybolurum ve kendimle tek bir konuya dayanmayan uzun uzadıya bir sohbete dalarım- bir ses duyuverdim. Yıllar öncesinden, çocukluğumdan gelen bir ses. Asla, o minik, o tatlı heyecanımı kaybettirmeyen bir ses. Ve asla, verdiği mutluluğu yitirmeyen bir ses.

Bir hayal olduğunu düşündüm önce. Kabullenemedim bu sesin gerçekliğini. Zira daha erkendi. Vakti gelmemişti ki. Sonra, ses tekrar etti ve giderek netleşti:

“Sıcak yaz günlerinin keyfini Balkaymak dondurmasıyla tadın. Sade ve kakaolu Balkaymak dondurması ayağınıza kadar geldi. Yetişenler alıyor, yetişemeyenlerin sıcaktan bağı yarıyor. Sıcak yaz günlerinin keyfini Balkaymak dondurmasıyla tadın. Balkaymak dondurması ayağınıza kadar geldi.”

Hikaye

II. BÖLÜM: YAZ AYLARI GÖRECELİDİR

Yaz, Haziran-Temmuz-Ağustos anlamına geliyor. Fakat bu takvimlerce böyledir. Bir de hakiki manada ona tâbi olanlarca. Yoksa, yazın başlangıcı ve bitişi hiçbir takvimde yazmaz. Çoğu kişinin yaz başlangıcı ve sonu dediği bir alameti vardır. Bizim köyde yaz, dondurmacının gelişiyle başlar. O, ev yapımı, o muazzam dondurma sade ve kakaolu olmak üzere iki çeşittir. Hepsisi bu. Ancak, marketlerde satılan çeşit çeşit, renk renk dondurmalarından kat be kat lezzetlidir.

Eskiden motosikleti vardı bizim dondurmacının. Yanında da dolabı... Açardı radyodan kendi müziğini, mahallelerden geçerken çocuklar sağa sola koşuşmaya, anne ve babalarına olanca kuvvetleriyle bağırmağa başlardı. Öyle tatlıydı ki onu beklemek, belki de dondurmanın kendinden bile tatlıydı. Sonraları küçük bir kamyonet aldı bizim dondurmacı. Ben de biraz 'yaş' aldım. Fakat hala heyecanla beklerim gelmesini.

Bu sene biraz erken geldi. Yaz sezonu da Mayıs başında açıldı.

III. BÖLÜM: TORUNLARIMA UĞRA

Bekle, bekle, bekle... Yok... Geçen sefer kaçırmıştım dondurmacıyı. Kendinden önce müziği gelirdi bizim dondurmacının. Mahalleye girişinde yakalayamazsak, geri dönüşünde durdurur ikişer liralık dondurma alırdık. Geçen sefer geri dönmemişti ama. Onca bekleme de boşa gitmişti. Fakat sonradan öğrendik ki geçen hafta gelen kendisi değilmiş. Eşi ve oğluymuş. Zira biliriz ki Dondurmacı Metin Amca, hangi evlerin ne kadar dondurma alacağını ezberlemiştir. Ancak bir motorsikletle başladığı seyyar dondurmacılığa önce bir kamyonet alarak devam etmekteyken şimdi işleri biraz daha ilerletmiş, bir minibüs almış ve o araçla da eşi ve oğlu geziyor, dondurma dağıtıyormuş. Bu tarz gelişmeler beni korkutmuştur hep. "İşlerin büyümesi, ürünün kalitesini azaltır mı, samimiyeti ortadan kaldırır mı?" gibi sorular vardır hep kafamda.

Çoğu zaman da bu yaşanır. Bazı şeyler belki de olduğu gibi kalmalı. Ama neyse ki bizim dondurmaların tadı hala aynıydı. Samimiyet aynıydı. Müzik aynıydı. "Sıcak yaz günlerinin keyfini Balkaymak dondurmasıyla tadın. Sade ve kakaolu Balkaymak dondurması ayağınıza kadar geldi. Yetişenler alıyor, yetişemeyenlerin sıcaktan bağı yanıyor. Sıcak yaz günlerinin keyfini Balkaymak dondurmasıyla tadın. Balkaymak dondurması ayağınıza kadar geldi."

Dolayısıyla şimdilik sorun yok. Velhasıl yıllardır köyümüze gelip dondurma satan Dondurmacı Metin Amca ezbere bilirdi hangi ev ne kadar dondurma alır. O yüzden, evde isek mutlaka o dondurma alınırdı.

Vefatına kadar Tufan Dede'miz, annemin dedesi, çoğu zaman dondurmalarımızın parasını öderdi. Köyün girişine yakın oturdukları için önce dayımların evinin önünden geçerdik dondurmacı. Tufan Dede de, annemin dedesi idi evet ama tanıdığım çoğu kişi de ona dede derdi. Onun dedeliği artık biraz kelime manasını aşmış, daha üst bir manaya ulaşmıştı, çoğu zaman parasını öder ve "torunlarıma uğra!" derdi Dondurmacı Metin Amca'ya. O da bizim evin önüne yaklaşınca korna çalardı. Tabii biz onun korna çalmasına pek de fırsat vermezdik, çünkü zaten dondurmalarımızı bekliyor olurduk.

Pentimento

Seher Kızılırmak

Biriktirilmiş tüm anılardan bir zaman daha yakalayıp kondurabilir miydim bir duvar saatinin göğsüne? Kimdi bir yelkovanı, bir kum tanesinin kaderiyle eşitleyen? Vaktini bilmediğimiz zamanlara da tahammül etmiştik oysa, bazen bir saatin bir mevsime galip gelişinden.

Yutkunduğun bir akşamın nefesinde bıraktığı izden, pencerede güneşi uyutmuş bir fesleğenden, ışıkları yanınca evlerin; saygıdan susan mahallelerden geçip de gürültülü caddelerde kalabalığa karışan zaman... Kentlerde yükseltip sesini, çekmecelerdeki tozlu aynalara dahi izini bırakan zaman.

Geriye dönsek pentimento tutar mı anılarımız şimdi? Görmezden gelir mi hatıralardaki rötuşları, bir anıyı silip üstüne başka birini çizmeye müsaade etmeyen zaman ? Geceye varmış günün, şafağını yeniden resmetsem belleğimde, dakikaları teker teker yeniden boyayabilir miydim o zaman?

Eskimek yok aslında, hikâyelenmek var diye inandırmıştım kendimi bir zaman. Sonra kıymetli günlerden bir koza örüp bir kelebek gibi doğurdu kendini yeniden zaman. Tekrar başa dönünce pentimentosunu da öğrendim zamanın, kum tanelerinin bir camın içinde akışından.

Üst üste dizilmiş iki unutmanın, bir başka anımsayıştan geçtiğini anladım o zaman. Unuttuklarımız da bizimdi. Uzakta değildik üstünü yeniden boyadığımız anılarımızdan. Bir defterin kenarını kıvrırır gibi, bir vaktin ucunda kaldıysa parmak izimiz, işte bir adım öteye varmışızdır akrepten ve dahi yelkovandan.

Ne çok zaman var, hem de ne az geliyor zaman. Sonra tüm karmaşadan bir düğüm çözer gibi, gelip yanı başıma konuveriyor bir şarkı Fikret Kızılok'tan;

Zaman zaman,
Zaman zaman, hmm, o zaman...

Yelkovan

Beyza Adalar

Sadece başın dönünce
Dünyanın döndüğünü fark ediyorsun değil mi?
Ateşe değince, yandığını
Ayrılınca, sevdiğini
Gidince, dönmek istediğini
Korkunca, cesaret ettiğini...
Fark ediyorsun değil mi?

Yelkovana atlıyorsun ve seni götürsün istiyorsun
Başını yaslamak ve gözlerini kapatmak,
Güvende olmak ve orada dinlenmek.
Bilmiyorsun saat kaçmış
Günlerden neymiş...
Ağırlaştıkça hafifleşiyorsun
Kendiyle beraber döndüyor seni
Hiç hareket etmeden
Hep aynı yerde

Bu bilinmez güzellikle
Sürüklenip giderken;
Küçük umutlar beslediğin zamanları,
Hayaller kurduğun seferleri,
Bir şarkıyı dinlemekten aldığın zevki,
Gökyüzündeki bulutları
Ve yapmak istediğin tüm şeyleri
Unutmamanı diliyorum.
Kayıp aşağı düştüğünde,
Yara almamanı diliyorum.

Şiir

Zamanın Sırları: Profesör Ferdinand ve Altın Küre

Murat Sefa Koçyiğit

Profesör Ferdinand, tarihin derinliklerinde kaybolmuş bir zaman makinesini yeniden inşa etme projesinin başında yer alıyordu. İkinci Dünya Savaşı sonrası, gizli bir grup tarafından finanse edilen bu projede, makinenin yeniden yapılandırılması ve zaman yolculuğunun keşfi hedefleniyordu.

Makine, yıllar süren titiz çalışmaların ardından nihayet çalışır duruma getirildi. Ferdinand, beraberindeki subaylarla birlikte makineye adım attığında, karşısına dev bir orman çıktı. Ormanın derinliklerinde yaptıkları yürüyüşten sonra, ansızın karşılarında devasa bir şehir belirdi. Şehir, altın zırhlı dev insanlar tarafından yönetiliyordu. İleri teknolojiyle donatılmış araçlar ve uçan cisimlerle doluydu.

Ferdinand ve ekibi, şehre doğru ilerlerken dron benzeri bir cisim tarafından takip edildiklerini fark ettiler. Dron, onları keşfedince subaylar ateş etmeye başladılar, ancak dronun lazer silahı hızla karşılık vererek subaylardan birkaçını öldürdü. Kaçışları sırasında, Ferdinand ormanın içindeki bir piramiti fark etti. Piramit, dünyadaki piramitlerden farklıydı; kristal duvarlarla çevrili ve altın kapılara sahipti. İçerisi de muazzam büyüklükteydi.

Piramitin merkezinde altın renkli ışıklarla süslenmiş bir sunakta, Ferdinand sandık içindeki altın küreyi buldu. Küre, çeşitli simgelerle bezenmişti ve üzerinde gizemli bir enerji yayıyordu. Ferdinand, küreyi incelediği sırada, şehirden gelen dev insanlar onları bulup kovalamaya başladılar. Ferdinand hızla sandığı alıp tekrar ormana doğru kaçarken, ansızın bir portalın açıldığını gördü ve kendini tekrar zaman makinesinin bulunduğu odada buldu.

Bu esnada, devlerin dünyasından gelen dev bir varlık, onlardan çaldıkları enerji küresini geri istedi. Dev, kürenin geri verilmemesi durumunda dünyanın zaman akışını hızlandıracağını ve her canlıının hızla yaşlanarak öleceğini söyledi.

Bu sırada devletin Quantum Uzmanı Edwin, zaman makinesini çalıştırarak zaman akışını kontrol altına almaya çalıştı. Ancak dev, zamanın hızlanmasını durdurulamayacak bir şekilde ayarlamıştı. Genç bir insanın bile dakikalar içinde yaşlanarak öldüğü bir felakete sürüklendi dünya... Ferdinand'ın kaçırılması ve devlerin tehditleriyle, dünya ve insanlık büyük bir felakete doğru sürükleniyordu.

Ancak, Arkeolog Larissa'nın cesareti devreye girdi. Altın küreyi dev varlığa geri verdiğinde, dev sözünde durarak zamanı normale döndürdü. Ancak bu deneyim, insanlığın doğanın kendi kusursuz sistemini anlamadan manipüle etmeye çalışmanın büyük riskler taşıdığını gösterdi. Dev, altın küreyi alıp zamanı normale döndürdükten sonra Profesör Ferdinand'a mızrağını doğrultarak şunları söyledi:

"Siz insanoğulları, zaman kavramı hakkında zerre kadar bilginiz yokken bir de ona hükmetmeye mi çalışırsınız? Şunu unutmayın ki Tanrının kusursuz sistemini sizin gibi aciz yaratıklar asla bozamazsınız ve anlayamazsınız."

Bu sözlerle birlikte dev, kendi varlığını ve altın küreyi geri almasının bedelini ödetmek üzere gitmeye hazırlandı. Profesör Ferdinand'ı işaret ederek devam etti:

Dev, ardından Larissa ve tüm üsse seslendi:

"Siz insanoğulları, doğanın ve evrenin derin sırlarını anlamadan ve müdahale etmeden önce, kendi sınırlarınızı bilin. Teknolojiyle ne kadar ileri gidilirse gidilsin, evrenin kusursuz düzenini bozmaya çalışmak büyük risk taşır."

Bu sözlerin ardından dev, kendi varlığıyla birlikte altın küreyi geri aldı ve ışınlanarak yok oldu. Profesör Ferdinand ve ekibi, yaşadıkları olayların etkisiyle derin düşüncelere daldılar. Ferdinand, devlerin dünyasında yaşadığı deneyimle, insanlığın sınırlarını ve doğanın kendi akışına müdahale etmenin getirebileceği felaketleri daha iyi anlamıştı.

Bu olay, insanlığın gelecekteki keşif ve teknoloji arayışlarında dikkat etmesi gereken önemli bir ders olarak tarihe geçti. Ferdinand ve Larissa, yaşadıkları bu deneyimle evrenin derin sırlarının hala çözülmemiş olduğunu ve doğanın kendi kusursuz düzenine saygı duyulması gerektiğini anladılar. Teknolojinin ilerlemesiyle birlikte, evrenin sınırlarına müdahale etmenin getirebileceği büyük riskleri daima göz önünde bulunduracaklardı.

Ve böylece, zamanın sırları ve evrenin derinliklerindeki gizemler hakkında yapılan bu keşif yolculuğu, insanlığa önemli dersler ve düşünceler sunmuştu.

Yelkenleri İndirin Zamanımız Var

Melis Çoban

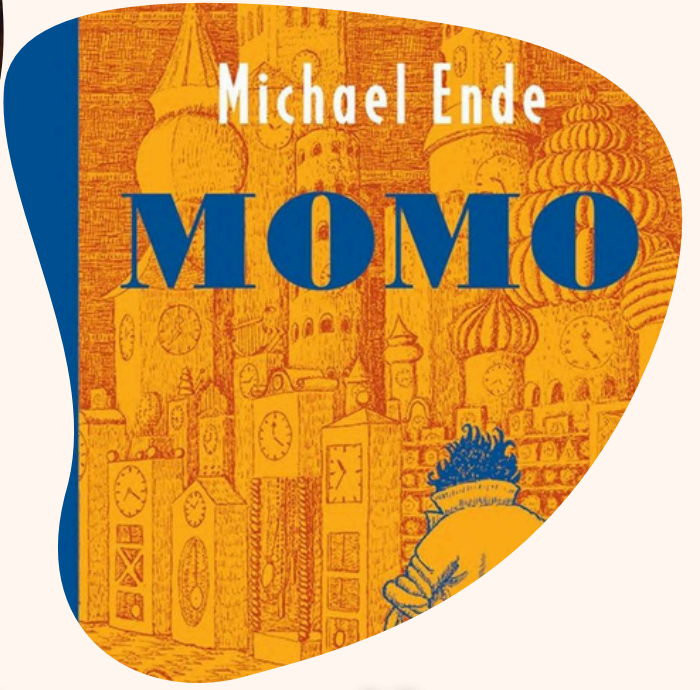
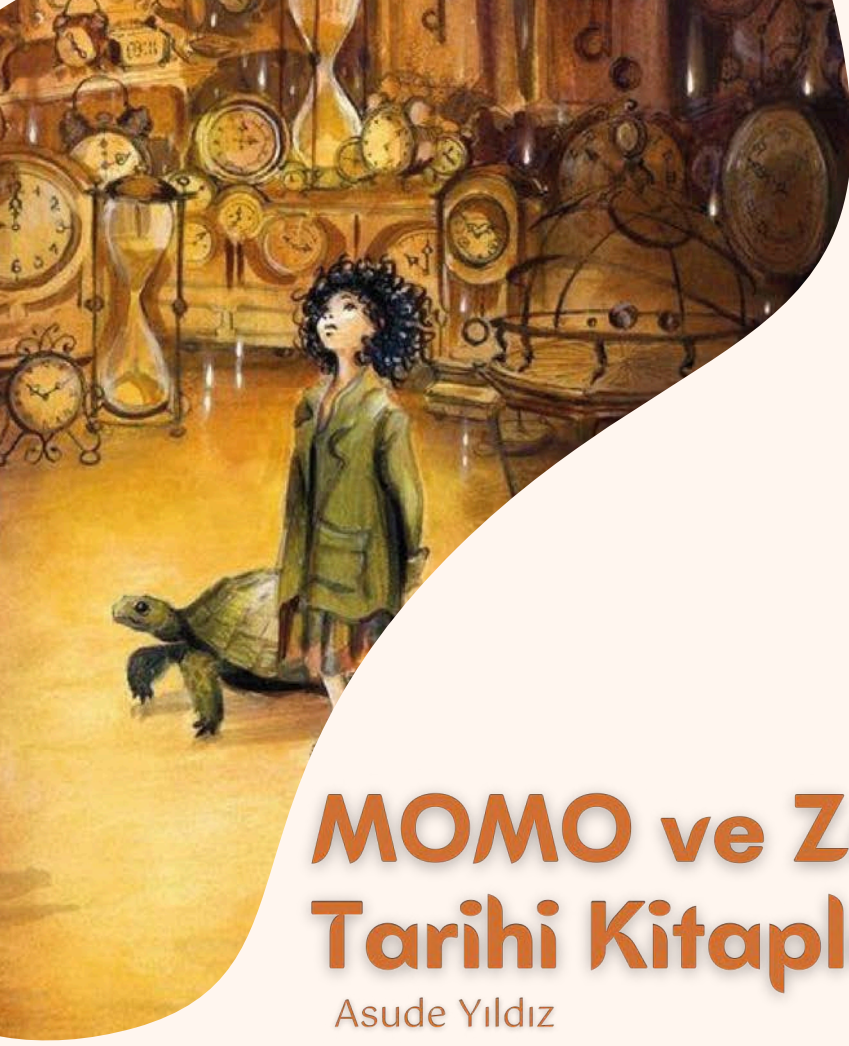
Nasıl bir zamanın büyüüne kaptırdın kendini? Amacın zevkle büyümekse değişen, farklılaşan ve geride kalanların bir önemi yok. Nasılsa yaş almayan bir yaşamın tadını çıkarıyorsun; gözden düşmeyecek zevke ve tutkuya sahipsindir. En büyük farkındalığın da bu, değişen anların aksine zaman var.

Hiç sönmeyecek bir coşkuyu alevlendirmişsin. Çıkacak kıvılcımlardan ve söndürülmüş duygulardan sorumlu sayılırsın. Lakin renkli bir zamana da sahipsindir. Hayatının her kıvrımını tanıyorsun; biraz köşede ne bekleniyor bilinmiyor fakat belirsizliğe hüküm vermiyorsun. Yaşama şans tanıyorsun ve akışın hayatını oluşturduğundan emin değilsin. Zamanın var, hayatına yön vermeyecek bir dümene sahipsindir. Koskoca okyanustaki yerini kendin belirleyeceksin. Tek bir nefesin ile kuvvetleniyor şevkin.

Geceni gündüzünü eksiltmeyecek, ıssız yalınlığa sürüklenmeyeceksin. Keyfini süremeyeceğin âna sahip değilsin zira biricikliğin en yüce gücüdür. İssız gecelerin en aydın ışığı, sözcüklerin sihridir. Bir iç çekiş, bir dilektir.

Neyi dileyeceğini biliyorsun. İçindeki mum yanık ve dışarı aydınlık. Zaman doğduğundan itibaren yaktı tüm ışıkları; hayatın ise ışıkları tanıma yolculuğundur. Yolculuğun tadına baktığında daha da aydınlanacaksın.

Bir kez daha nefesini tut yüreğinden ve şereflendir kendini, hayatın boyunca daima zamanın var.

MOMO ve Zamanın Kısa Tarihi Kitapları Üzerine

Asude Yıldız

"Momo", (ya da zaman hırsızlarının ve çalınmış zamanı insanlara geri getiren çocuğun tuhaf öyküsü) Alman yazar Michael Ende tarafından kaleme alınan zaman, dostluk ve insanın içsel dünyası gibi derin konuları aktaran fantastik bir roman olarak bilinir. Kitap, ilk olarak 1973 yılında yayımlandı ve kısa sürede dünya çapında büyük bir ilgi gördü.

"Bilginin en büyük düşmanı cehalet değildir, bildiğini zannetme sanrısıdır."

Momo'ya hep birlikte göz attıktan sonra zamansal yolculuğun bu sefer daha bilimsel ve teorik bir anlatımıyla sunulan ve pek çoğumuzun bildiğini düşündüğüm bir başka eser "Zamanın Kısa Tarihi" adlı kitaba göz atacağız.

Gelin ilk olarak hep beraber bu hem masalsı hem derin anlatımıyla başyapıt olarak kabul edilen eseri kısaca birlikte inceleyelim:

Baş karakterimiz olan Momo, zamanın değerini bilen ve insanlara yardım etmeyi seven sakin, anlayışlı ve sıra dışı bir çocuktur. Diğer yandan zaman ile uğraşan diğer karakterimiz "Gri Bayan" tüketim toplumunun ve zamanın kölesi olmuş, zamanı tüketen ve değersizleştiren insanları tasvir eder. Momo da zamanı manipüle ederek ve insan ihtiyacını göz önüne alarak Gri Bayan'ın yaptığı kötücül güçle mücadele ederek insanların boş işlerle uğraşıp zamanlarını kaybetmesini engellemeye çalışır.

Zamanın doğru kullanımı, insan ilişkilerinin önemi, tüketim eleştirisi gibi temaları işleyerek insanlara mesaj veren bu eserin okuyucuyu kendisine çeken anlatımıyla bunu başarmıştır. Sadece bir masal değil, güçlü karakterleriyle edebi bir hazinedir. İnsanın doğasını, yaşayışını ve zamanın değerini sorgulatan bir yolculuk sunar. Akıcı ve anlaşılır diliyle okuyanın ikinci kez kitabı ele alması muhtemeldir.

"Zaman, yaşamın kendisidir. Ve yaşamın yeri yürektir."

Stephen Hawking tarafından kaleme alınan “Zamanın Kısa Tarihi” ise, okuyuculara evrenin ve zamanın doğasını anlamaya yönelik bir rehber olarak kabul edilebilir. Kitap evrenin nasıl başladığına dair farklı teorileri, zamanın ve uzayın nasıl işlediğini, kara deliklerin özelliklerini ve zamanın evrimini ele almaktadır.

“Bugün hâlâ neden burada olduğumuzu ve nereden geldiğimizi bilme arzusuyla yanıp tutuşuyoruz.”

Hawking, karmaşık konuları anlaşılabilir bir dille açıklamaya çalışırken, okuyucuya evrenin nasıl çalıştığını ve zamanın nasıl bir kavram olduğunu anlatmak için fizik ve kozmolojik bilgilerini kullanır. Kitapta zamanın kuantum mekaniği, büyük patlama teorisi gibi konular da detaylı bir şekilde incelenir. Karmaşık konuları anlaşılır bir dille anlatmasıyla önemli bir popüler bilim eseri olarak kabul edilir. Kitap, evrenin doğası ve zamanın sırları hakkında meraklı olan herkes için ilgi çekici bir kaynaktır.

“Zamanın Kısa Tarihi”, fizik ve kozmolojiye ilgi duyan; ancak bu konularda derin teknik bilgiye sahip olmayan okuyucular için önemli bir başvuru kaynağıdır. Bir nevi ders niteliğinde ama daha fazla ilgi çekici olan kitap, evrenin başlangıcı ve geleceği hakkında genel bir perspektif sunarken, aynı zamanda bilimsel düşünceye ve evrenin gizemlerine derinlemesine bir yolculuğa davet eder.

“Herkesin üç kişiliği vardır; Ortaya çıkardığı, sahip olduğu, sahip olduğunu sandığı.”

Dem Bu Dem

Burhan Alperen Köse

Zaman beklenen midir, bekleyen mi? Ya da durmasını istediğin mi, durmadan akmasını istediğin mi? Ne fark eder ki! Her an elden kaçan, farkına vardıkça kıymete binen, mutluluğu yakalayınca kaçırmaya mahkûm olduğun şeyin adıdır, zaman. İnsanlık varlığa gelince mi başladı yoksa biz yokken de var mıydı zaman?

Bazen bazı şeyleri bulmak, var olanı daha da anlamlı kılmak, her zaman sana hizmet edeceği anlamına gelmez. Doğru ya! Teknolojiyi bulmak ve kölesi olmak, birini bulabilmek ve sevebilmek... Hepsi zamana dahil. Bu yüzden bir şeyin varlığının anlamına hakim olmak sonunda onun esiri mi olmaktır?

Zamanlar içinden bir anı beğenirseniz tarihi, onu bir formüle koyarsanız fiziği, insanda ararsanız sosyolojiyi, dini, felsefeyi bulursunuz. Belki de her şeyin özü zamandır. Yaşamında, mekânlarında, kıymete değer olan her ne varsa.

Bir ev satın alırsınız içine üç beş insan doldurursunuz belki değersiz üç beş eşya. Zaman mayasını katar ve beklersiniz. Kabaran ise duygular, kurallar, umutlar... Orada artık bir evden bir insandan daha fazlası hep vardır. Peki, bu ya bir topluluksa ya da bir medeniyetse?

Savaşlar ve barışlar, ilkeler ve normlar; günahlar ve sevaplar, iyiler ve kötüler...

Aslında her kavram onunla şekillenir. Şekillendirdikleriyle tekrar dönüp, zamanı daha iyi tanımlayıp, anlamaya uğraşırsın. Bu kısır döngü hiç bitmez.

Bunlarla uğraşanların ardından kendini başarılı atfeden, bir grup paraya köle olmuş paralı insan, kaderi hiç de hesaba katmadan kendini tanrı ilan ediverir.

Zamanın efendisi olmak mı? Hiç sanmıyorum.
Zamanı satın almak mı? Hiç inanamıyorum.

O tekne sen uyuyorken de akıyordu, sen uyanınca da akmaya devam etti ve edecek. Sen küreği nereye çekersen çek. O, nereye isterse oraya akmaya devam edecek. Yol seni götürürken başını kaldırdıkça vâkıf olacak, eğdikçe cahilleşeceksin. Elbet bir gün o tekneden sen de ineceksin.

Bu yüzden ne "Carpe Diem" ne de "Time is money" gibi içi boş laflarla tekneye delik açmayı bırakıp, senden önce seyr-i cemâl eylemişlerin bıraktığı sözü hatırla.

Dün, dün de kaldı. Yarın var mı o da bilinmez. Kaldıysa bir bugün var bir de sen. O halde artık farkına var:

"Dem bu demdir, dem bu dem. "

Nokta

Asuman Çıtlak

Döndürdü, döndürdü, döndürdü. Öyle bir döndürdü ki, dünya onun sayesinde dönüyor zannetti. Döndürürken bir yandan da dikkatini keskinleştirdi. Şuurunun en saf haliyle dikkat etti. Yaklaştıkça yaklaştı, az gidip uz gidenlerden oldu. Ve bir kapıya geldi. Öyle bir kapıydı ki bu, cam desen cam değil, kristal desen kristal değil tuhaf bir şeydi. Heybetli desen heybetli değil ama korkutmada mahir bir kapıydı. Döndürürken dönmenin verdiği sarhoşlukla aşka geldi. Bir cesaretle kavradı kapının kolunu. Sanki önceden de kavramış gibi hissetti. Lakin bu hissi doğru olsa bile bunun ilelebet bir kavrayış olmadığını anladı. Çünkü kapının kolu kaygandı. Dikkatinin de yardımıyla, kaymasına izin vermedi, tuttu iyice. Açtı kapıyı. Girdi içeri. Felek dönmüş, dönmüş de müsait bir yerde bırakmış gibi baktı etrafına. Şöyle derin bir nefes alınca haksızlık ettiğini fark etti. O kadar da yabancı bir yer değildi. Sıyrılmış örtülerle doluydu her yer. Aslında tanıdık olan da onlardı. Bütün o örtüler evindeymiş gibi hissettirdi. Alıp koklamak istedi bir tanesini. O da neydi? Kokmuyordu. Nasıl mümkün olabilirdi? Kokusuzluk mümkün müydü? Anlamsızlığın bir kokusu olsa böyle olurdu diye düşündü en sonunda. Sonra bir nefes daha aldı ve başını kaldırdı. Bir de ne görsün? Ağaçlar gökyüzünü kapatmış. Bu kötü hissettirmede ona, tuhaf. Göksüz kalmış gibi hissetmedi. Aksine, gök, ona yaprak yaprak yağıyordu. Sahi güneş, güneş de yoktu. Bu ışık nereden geliyordu. Yere baktı yerden ışık fışkırıyordu. Ağaçların kökü ışıktaki mi kaybolmuştu? Yoksa, hiç mi yoktu? Garip. Köksüz de hissettirmiyordu bu yer. Hafif bir uğultu... Rüzgâr aynı rüzgâr diye düşündü. Kuş sesleri ağaçlardan sarkarken, kargacık burgacık yazılara dikkat kesildi. Yaklaştı, yaklaştı. İyice dikkatini verdi. Az gidip uz gidenlerden, aynalı kapıdan geçenlerden oldu. Döndü kapıya baktı. Kapı bir noktaydı. Döndürdü, döndürdü, döndürdü. Çamurdan bir nokta, noktada bir ayna, aynada bir sonsuz, çömlek çarkında bir hayat gördü.

Bir akşam üstüydü, kusursuzluğun mayalandığı o noktaya pedal çevirdiğinde. Noktayla rabitasını koparmadan çömleği fırına verdi. O sırada bir arkadaşı giriverdi dükkâna. Gözleriyle hoş geldin dedi arkadaşına. Der demez de çayları koydu. Demlikten dökülen sıcak, gözlerinden arkadaşına akan hoş geldin kadar sıcak çayda o noktayı görüyordu hala. Akşam üstüydü. Karşılıklı oturdular. Sohbet ediyorlardı. Arkadaşının gözlerini halka halka taradı. Maviliklerden geçip, bir pırıltıda durdu. Nokta oradaydı. Akşam üstüydü, arkadaşı gitmişti. Çömleği fırından çıkardı. Akşam üstüydü, noktadaki huzurda dinlendirmişti çömleği. Sırrını verirken çömleğe, mühürledi noktada gördüğü mükemmel düzeni, sonsuzluğu, kusursuzluğu. Akşam üstüydü, çömleği boyamaya başladı. Noktanın sırrını paylaşan damlalar düştü çömleğe bir bir. Akşam üstüydü, çömlek kurudu. O keskin dikkati bir sevgi kalkanı gibi çömleğin üzerindeydi ki, sanki kokusuz perdeler indi gözlerine. Ve bir an dikkati dağıldı. Çömlek düştü, parçalara ayrıldı.

Kusursuzluktan bir nokta, noktadan bir "an" düştü her yere ve akşam oldu.

Kaç Yılımı Aldı Bu Yaşam

Ecem Kömürcüoğlu

Bir zamanlar benim de aşındırdığım sokakta yürüyor yüzlerce insan. Adım adım yiyip bitirdiğim caddelerde bambaşka atılan adımları izliyorum, çiçeklerle bezediğim balkonumdan. Sardunyam... Pembe sardunyam da görüyor bu ışık alan, insan dolu caddeyi. Ve benim geçmişimin üzerinde adım adım yol alan insan selini... Benim adım Türkan. Belki de Sevim... Ya da Sabahat... Bunu bilemiyorsunuz. Varsın sizin dediğiniz olsun. Çünkü ben bütün o kadınlar olmak istiyorum. Hepsini birden görüverin benim sözlerimde. Eski bir memur, bir öğretmen, bir terzi ya da ev hanımıyım. Belki çok sevilen bir babaanne, belki huysuz bir anne ya da hiç çocuğu olmamış, belki de evlenmemişimdir. Tahminlerle bezeli bir hayatı yaşıyorum şuan zihninizde. Ve ben gerçekten varım! Ne şekilde, ne surette, hangi binanın hangi katındayım? Bunu sadece siz biliyorsunuz. Ben bile değil, yalnızca siz... Herkes kendi yaşamından sahneler alıp koparıp birleştirerek bir "ben" inşa ediyor şuan. Ve ben bunları asla bilemeyeceğim. Tıpkı bu insan selinin içinde yol alıp giden adımların varış noktalarını bilemediğim gibi. Aslında bu konuşan da ben değilim ki! Ben hiç tanımadığım bir karşı komşunun kızı tarafından seslendirilmekteyim. Şuan onun kafasının içerisindeyiz. Belki de bu sözlerin benimle alakası dahi yok. Belki de benden daha da ben. Az önce balkondan izlerken dışarıyı, göz göze geldik kendisiyle. O da dışarıyı izliyordu. Benim seksen yaşında yaptığımı o yirmisinde yapıyor. Bense o yıllarda o insan selinin içindeydim ve akıp gidiyordum. O ise kalabalıktan kaçıyor. Bir daha gelsem dünyaya bir daha bırakırım kendimi o insan selinin içine. Ben şimdi içeri giriyorum. Ama o kız hala pencerede. Arada bana bakıyor. Tuhaf. Hava serin. Altmış yıl önceki ruhum kadar serin. Ve bir o kadar da şimdiki saçlarım kadar cılız bir esinti var. Adımlarımı yavaştan içeri yönlendiriyorum. Dizlerim ağrıyor. Oturmalıyım, elli yıldır oturduğum o koltuğa. Tekrar!

Hikaye

RAF

36

Eylül-Ekim

Nuriye Tek

Zamanlar Arası

Özlemle, kederle, hüznle, kimsesizlikle geçen koskoca 10 yıl... Su gibi akan ama nasıl akıp gitmediğini bilmediğin onca zaman. Geçmez sandığın sancılı, hülyalı geceler; bitmez sandığın kalp kırıklığının ağrısı ve daha nice tadına bakılmaktan usanılmış yilgın duygular. Biz sıkılırız tekrarını yaşamaktan ama onlar bıkmazlar canımızı yakmaktan. Kaçamayız da. Sıkışıp kalmışız zamanın içinde savrulup durmaya. Yorulmadık mı? Çok... Kırılmadık mı? Çok... Perişan olmadık mı? Hem de nasıl... Ee o zaman derdi ne bu duyguların, bizi sıkıştırıp durmaktan, usanmadan bizimle cebelleşmekten sıkılmıyorlar mı? Takatim kalmadı dediğim anda bitiveriyor beynimin ta ucunda. Bir ele geçiriyor ki sorma gitsin. Sonrası verem, can sıkıntısı hep. Mutlu olmayı beklemek demek bir daha gitmeyeceğini kabullenmek demek. O yüzden sessiz sedasız odağınızı değiştirip kurtulmaya bakmalısınız. Yoksa kışkacına öyle bir alır ki kendi zamanınızı değil, onun zamanını dilediği gibi yaşıyor olursunuz anlamadan. Onun zamanını yaşamak; beklentisiz, ümitsiz, çaresiz geçen birbirinin aynası olan solgun günler gibidir. Oysa kendi zamanınız öyle mi hiç. Ya da düşündüm de şöyle çokta farklı değil sanki, ne dersiniz? Kabul edelim çok çabuk yorulduk, bıktık, tükendik ve çok çabuk teslim oluyoruz zamanın bizi acımasızca ele geçirmesine. İtiraz ediyoruz sözde ama çaba sarf etmiyoruz. İşimize geliyor böylesi, zaman bizi kendi depresif eksenine sokuyor. Bizde ondan kurtulmaya çalışıyoruz diyerek kendi zamanımızdan oluyoruz ama bir şeylerle uğraşılıyor da oluyoruz. Bir yandan özlüyoruz en ufak şeyde mutlu olabilen benliğimizi. Çiçek, kelebek, deniz görsek mutluluk, huzur veriyordu minik kalbimize. Ama bu asi zaman öyle mi? Asla tatmin olmuyor. Hatta sen bu kadarıyla yetinebilirsin diyerek aklımıza giriyor ve dolayısıyla onun dünyasına giriyoruz, hiçbir şeyi layık görmüyoruz kendimize. İki zaman birden idare edemiyor insan doğası bu yüzden erkenden yitiriyoruz güzel duyguları, çünkü negatif duygular ağır basıyor ve istemeden teslim ediyoruz asi zamana kendimizi. Bırakma zamanı şimdi. “Evet şimdi yoksa ne zaman?” diye düşünme. Sen değil o düşünüyor yerine ve sen yine kaçırıyorsun kendi zamanını. Bakma sen ona ,konuşsun dursun; girsin aklına, salgılasın en kötü negatif duygularını, aldanma o öyle öyle kandırıyor bizi hem zaten alışkın değil miyiz bu duygulara? Hayata bak, yaşamaya bak; ağaçlar ne güzel hışırdıyor ona bak. Bir dakika evlerden ağaç göremiyorum, bekle bulacağım. Hayır, her yer betonlaştı, açık alan yok. Deprem olsa nereye kaçacağız diye düşünmüyorum kapılmıyorum negatifliğe, aldanmıyorum karşıt zamana. Ele geçiremeyecek bu sefer beni. Dur dur, bulacağım elbette ama park çok uzağımda bekleteceğim biraz sizi.

Bu arada ne anlatıyordum, evet 10 sene anlamlandıramadan hiçbir şeyi gelip geçti. İyileştirir sandığım o duyguların üstüne birçok yenileri eklendi ve her seferinde bir diğerini iyileştireyim derken bir diğeri mâni oldu. Zaman girince araya tabi kale almadı, bende olumsuz duygularla yaşamak zorunda kaldım. Yaşadım da ama gel sor nasıl yaşadım. Sanırım asi zamandan ziyade gerçek zaman burada devreye girdi, yardımcı oldu. Nihayetinde geçmez dediğimiz acılar geçiyor yerine belki daha ılımlısı ya da öldürmez ama süründürür dediğimiz türü geliyor ama bir şekilde ilkinde duyduğumuz kahırlar geçiyor. Ama özlem hiç geçmiyor. Özlemekte bir çeşit negatif duygu değil midir? Acı vermez mi, üzmez mi bizi en derinden? İşte gerçek zaman burada da devreye girer. İyi eder bir süre sonra. İyileştirmeye başlar bizi. Asi zaman fırsat kollar, en sinsi şekilde girer aklımıza, bıktırır bezdirir ara ara sıkılır gider. Bitti dediğimizde geri gelir yoklar. Yoluna devam eder. Hala da böyle yaşamaktayız birçoğumuz, esir edilmişçesine dinlemekteyiz arzularımızı ve gerçekleştirmek üzere de yoğun çaba sarf ediyoruz. Keşke iyi olan şeylere karşı da bu kadar azimli ve mutlu olsak, ele geçirmesine fırsat vermesek ama çok fazla dışarıdan uyarılıyoruz, aldaniyoruz. İşimize de geliyor olabilir ya neyse...

Bu arada geldim ben parka, aklımda tüm bu düşüncelerimle. Ne anladım ki bu işten, negatif düşünmemiş mi oldum bunca şeye rağmen? Pozitif ne kadar var olmaya çalışıyorsa negatif onu boğarak ben hep buradayım diyor. Bende hak veriyorum var olmasına. Şuraya bak, üç beş ağaç direniyor nefes alalım diye bende hala içimdeki duygularla, aklıma mukayyet olan zamanla kavga edip duruyorum. Biraz nefesleneyim. Beynime oksijen gitsin de döneyim asi zaman çöplüğüme. Hakkını vereyim ona da belki insafa gelir acır, nadasa bırakır beni. Sonra yine uğraşsın dursun. Ne de olsa kapım hep açık, emrine amade koca bir ömrüm var ona ayıracak! Elbet bir gün her iki zamanda tükenecek. İşte o zaman bana da Sezen Aksu şarkısı gibi her şey bir anda anlamsız gelecek ve tükeneceğim.

Hüsn-ü Zaman

Candan Yılmaz

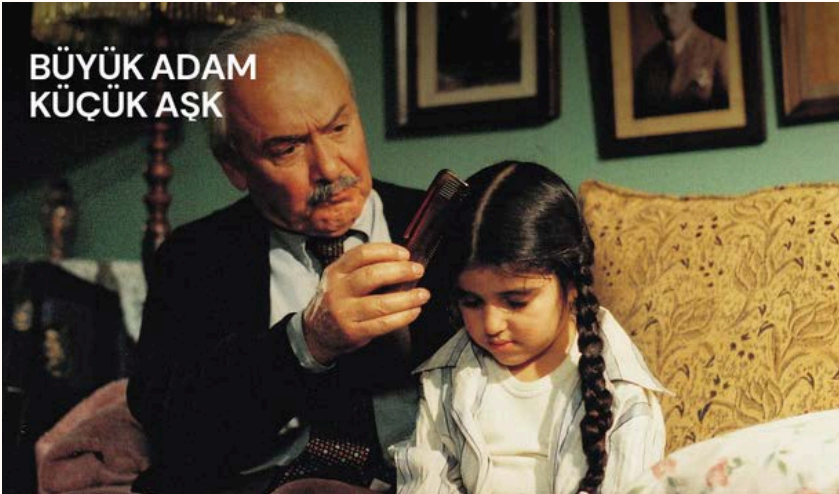
Aklımda kalan yarım zaman...
Sondan başa çekilen yaman damarında,
Ayıpsız yaran, sorgudan sonraya duman duman,
Nereye saptırsak ekiliyor firar-ı dünyan.
Böyleymiş arafta kalan huriler,
Şarkılarını söyler, dillenir saatler,
Jehan'ın naifliği eser, cümleler raks eder.
Sergüzeştin damgasız serüveni serden,
Astığı yalnızlıklar, kurur umutlar selinden,
Gündüzün sinemsiz örtüsü belirir gazelden.
Nizamsız kurtarışlar, kayırır dalları ezgisinden.
Yarının kucağında dün, dizlerinde sessiz derdinden.
Asrımda çağlayan kalıp zaman...
Geriden ileriye demirlenen kitap mısrasında,
Atıfsız yoran, döngüden evrime diyar diyar,
Kimlere anlatsak duyulmuyor sükun-u teman.
Öğrenilmiş sözlerde devleşen şiirler,
Kafiyesini bekler, süslenir ışıklar,
Kurgulu üsluplar şakır gökyüzüne, esinlenilir.
Utanmışın gerçeksiz sahteliği eskilerden,
Yaşattığı çiçekler, beslenir neşenin cilvesinden.
Hüsn-ü zaman yetişir treninden, verse elini,
Hüznü özleme, özlemi çevirir esmer bir geceye...

Şiir

@karelerlefilmlerden

Her geçen gün büyüyerek daha da kalabalıklaştığımız ve sürekli aramıza yeni sinemaseverlerin katıldığı Raf Dergi Film Kulübü'müzde Temmuz- Ağustos ayında her hafta birbirinden değerli filmler konuştuk. Ferit Edgü ve Genco Erkal'ı anmak adına bir hafta "Hakkari'de Bir Mevsim" filmini ele aldık. Diğer bir hafta ise Lars von Trier'in bir tiyatro oyunu izliyormuş hissi uyandıran Dogville'ini tartıştık, "Barton Fink" ile biraz da komedi izleyip keyfimiz yerine gelsin istedik, Hitchcock'un "Kuşlar" filminden sonra "O yılda ne film yapmışlar bel!" demeden geçemedik, Handan İpekçi'nin Türk-Kürt sorunlarının zirvede olduğu yıllarda çektiği barış adına muhteşem bir adım sayılabilecek "Büyük Adam Küçük Aşk" filmini izleyip yönetmenin cesaretine ve kalbine hayran kaldık. Ustaları konuşmadan olmaz deyip Fellini'nin "8½" ve Kurosawa'nın "Seven Samurai" filmlerini masaya yatırdık, Zeki Demirkubuz'un yıllar önce izleyip "Bu yaşlarda bu filmi ben çekseydim intihar ederdim." dediği Uruguay filmi Whisky'i izleyip yönetmenlerin iç dünyasını anlamaya çalıştık ve son olarak Dogville'in yönetmeninden çoğu kişiye göre yönetmenin en rahatsız edici filmi sayılan "The House That Jack Built" filmini uzun uzadıya konuştuk ve bazı filmlerin üzerine konuşmak için 1 saat dahi yetmiyor kanısına vardık. Eylül ve Ekim ayı için de birbirinden güzel filmler konuşmak için sabırsızlanıyoruz, kimi buluşmalarda ise bu sohbetleri yönetmenler ve oyuncularla da yapmayı planlıyoruz, sizleri ise bu güzel oluşuma davet ediyoruz..

Ferit Edgü ve Genco Erkal anısına: "HAKKARİ'DE BİR MEVSİM"

Ferit Edgü'yü kaybettiğimiz hafta film kulübü'nde "Hakkari'de Bir Mevsim" konuşmak istedik. Filmi konuşmamıza birkaç gün kala ise filmin başrol oyuncusu Genco Erkal'ın vefat haberini aldık. Film hepimiz için çok daha anlamlı bir hale gelmiş oldu. Sinematek Sinemaevi tarafından restore edilip Mubi'de tekrar yayınlanan kopyasını, şahsen hayranlıkla izledim. Umarım yerli sinemamız adına çok daha fazla restore edilen film görürüz. Filmde sürgün olarak Hakkari'ye giden bir öğretmenin orada güçlükler içinde geçirdiği bir kış mevsimini izliyoruz. Zaman zaman o soğuğu biz de iliklerimize kadar hissediyoruz. Ferit Edgü'nün "O" adlı romanından uyarlanan filmin edebi bir hava barındıran diyaloglarından gördüğümüz kadarıyla kitaptaki hissi de sonuna kadar verdiğini düşünüyorum. Çaresizliğin nasıl bir şey olduğunu, bazı şehirlerimizde hayat şartlarının ne kadar zorlu geçtiğini ve yıllar geçse de kimi coğrafyalarda bazı şeylerin hala aynı kaldığını tüm gerçekliğiyle gösteren bu filmi izlemenizi öneriyorum.

Yönetmenin Film Çekildikten 2 Yıl Sonra İntihar Ettiği Uruguay Filmi; "WHISKY"

"Whisky" üzerine konuştuğumuz filmler arasında en çok ilgimi çeken yapım oldu. Zeki Demirkubuz filmin yayınlandığı yıl yurtdışında katıldığı bir film festivalinde farklı bir film izleme düşüncesiyle "Whisky" filmini izliyor ve filmde o kadar etkileniyor ki; "O yaşlarda ben bu filmi çekseydim intihar ederdim." diyor çünkü bu yönetmenler o genç yaşta hayatı ve yaşamı nasıl bu kadar derinden anlayıp seyirciye de bunu yansıtıyorlar akıl sır erdiremiyor, aynı bizler gibi. Sanki bir kehanet gibi

filmin vizyona girdiği 2004 yılından 2 yıl sonra 2006'da filmin iki yönetmeninden biri olan Juan Pablo Rebella intihar ederek yaşamına son veriyor. Başroldeki kadın oyuncunun performansına hayran kaldığımı söyleyebilirim, filmin o ruhsuz, rutin havasını donuk yüz ifadesiyle o kadar iyi yansıtıyor ki kurgu bir film mi izliyoruz yoksa bir belgesel mi düşüncesi yaratıyor. İşin ilginç yanı Whisky filmi, Mirella Pascual'ın oynadığı ilk film, bu filmdeki muhteşem performansından sonra oyunculuk serüvenine atılıyor ve bugüne kadar 30'dan fazla filmde görüyoruz kendisini. İki kardeş ve bir kadın arasında geçen bu hikayeyi aslında ben biraz da "Bizim Büyük Çaresizliğimiz" filmine benzettim, çünkü orada da iki kardeş ve bir kadın izliyorduk ve bazı hisler çok benzerdi. Yönetmenlerin sabit kamera açılarıyla, bitmek bilmeyen bir döngüye sahip olan o rutin hayatı ve sıkıcılığını nasıl seyirciye aktardığını görmeniz için dahi şans vermeyi hakeden bir film "Whisky", fakat aman diyeyim kötü bir zamanınızda izleyip depresyona girmeyin.

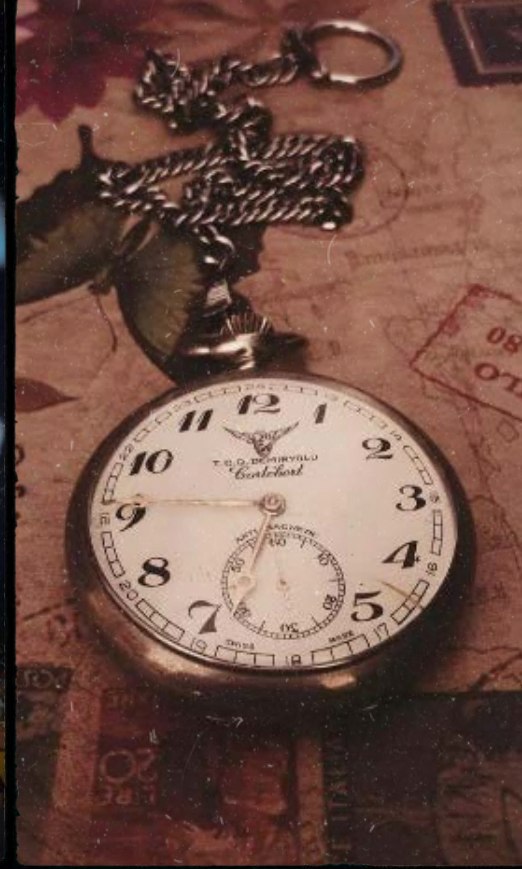

Finaliyle Hepimizi Hayrete Düşüren bir Trier klasiği; "DOGVILLE"

Seyirciyi genelde nefretle aşk arasındaki 2 ayrı zıt kutupta gezdiren Lars von Trier'in aslında çoğunluğun sevdiği nadir filmlerinden olan "Dogville"i konuştuk. Filmi izleyip üzerine konuştuktan sonra seçtiğimiz film konusunda doğru bir karar verdiğimizimize emin olduk çünkü filmin vermek istediği birçok mesaj, altında derin anlamlar barındıran sahneler, ve çeşit çeşit sembolik anlatımlar var. Film aslında bir tiyatro oyunu izliyormuş hissi vermesine rağmen bir dakika dahi seyirciyi sıkmadan 3 saate yakın süresiyle kendini izlettirmeyi başarıyor. Çünkü yaşananların tuhaflığı, garipliği ve ilgi çekiciliği dakikalar ilerledikçe daha da artmaya başlıyor.

Nicole Kidman'ın canlandığı Grace karakterine bürünüyor ve biz onun yerinde olsaydık ne yapardık diye düşünmeden edemiyoruz. Film boyunca hem dini hem felsefi anlamda hikaye bizi pek çok sorgulamaya da itiyor aynı zamanda. Finali ve yaptığı ters köşe ile ise şahsen benim ağzımı açık bırakmayı başarıyor film, ki sanırım bir filmi iyi film yapan unsurlardan biri de bu olmalı. Dogville bu yazıyı okuyan herkese gözüm kapalı tavsiye edeceğim bir film.

fotoğ-RAF

Gonca Yüksel **Zaman**

Hiç Yaşamadım

Melis Göksü Şengül

Kendimi dinlemeye çalıştığım zamanlar bile çok zordu. 'Hayatı kaçırıyor muydum?' Bilmiyorum. Kaçan bir hayat var mıydı yoksa yaşadığım şeyler yaşamam gerekenler miydi?

Bir resim galerisinin tam ortasında durmuş "Hiç Yaşamadım" isimli bir tabloyu inceliyordu. Tablo karmakarışık ama kendi içerisinde bir düzeni de vardı. Genç kız kendini bu düzenin içerisinde kaybolmuş gibi hissetti. Bu his hem tanıdık hem de yabancıydı. Pembeler, sarılar, yeşiller... Renklerin ahengi hayatın çeşitliliğini paylaşıyor gibiydi. "Hiç Yaşamadım" kısa ve öz olan başlık aslında yaşanmışlık kokuyordu fakat ressam yine de hiç yaşamadığını iddia ediyordu.

"Gerçekten kaçan bir hayat var mı?" genç kız duyduğu sesle dalıp gittiği renklerden kendini çekip çıkardı. Sesin kaynağına doğru döndüğünde uzun saçlı, orta yaşlı, pejmürde giyimli bir adamla karşılaşacağını hiç düşünmemişti.

"Bilmem, ilerleyen akan bir zaman var ama hayatın kaçıp kaçmadığını henüz bilmiyorum." adamın sorusuna kayıtsızca karşılık verdi fakat yine de bu tablo, bu atmosfer ve bu soru onu da düşünmeye itmişti.

"Hayat... Zaman neden kaçır ki? İlerliyor işte. Yani olması gereken bu değil mi zaten? Doğup büyümek ve sonra ölmek... Siz buna 'kaçan hayat' demeyi mi tercih ediyorsunuz?" aklına takılanları söze dökmeye devam etti. Adam tabloyu incelerken bir yandan pürdikkat kızı dinliyordu. "Hem hiç yaşamamakta neyin nesi. Böyle büyük büyük başlıklar bana hep gülünç gelmiştir. Hiç yaşamadıysan zamanın kaçıp gittiyse bu resmi nasıl yaptın? Bu bir çelişki değil mi? Hayat geçiyor, zaman kaçır gidiyor ama ortaya da bir eser çıkıyor. Üstelik bu eser bir de sergileniyor. Bu nasıl yaşamamak?"

"Paradoks..." dedi adam usulca "Anlattığınız durum tıpkı bir paradoks gibi fakat bence burada anlatılmak istenen herhangi bir zaman, hayat değil. Ressamın zamanı. Yani sizin için geçen zaman, yaşanan hayat her neyse o, verimli ve kaliteli gözükebilir fakat galiba bu ressam için öyle değil. Yani bilemem tabii ama ben tabloya baktığımda bunları görüyorum." derin bir nefes alıp elini yamandırdığı belli olan sağ cebine soktu, sol eliyle süveterinin bir ucunu düzeltmekle meşguldü. Hareketleri, tavri ve konuşma tarzı kıyafetlerinden bağımsız olarak bambaşka görünüyordu. "Zaman ve yaşam... Göreceli iki kavram değil mi sizce de? 'Ne var işte yaşadım yahu.' demek için size ne gerekir mesela? Yani doğmak ve büyümek yeterli mi?"

Genç kız kısa bir süre düşündü. "Yani doğmak, büyümek... Okumak, iyi bir iş, statü, mutlu bir arkadaş grubu, sonsuz bir aşkla bağlı olduğun bir eş, çocuklar, emeklilik, sonra da huzura ermek işte. Yaşamak işte. Dümdüz bir yol değil mi zaten. Yani toplumsal ve bireysel anlamda da yaşamak bu değil midir?"

Adam güldü fakat bu gülüş oldukça dostane bir gülüştü. “Toplumsal olarak evet yaşamak tam olarak bu. Fakat bireysel olarak değil. Belki gülünç gelecek ama bence zaman herkes için farklı işler. Aslında oldukça mucizevi bir durum bu. Düz bir yaşam çizgisi vardır elbet ama herkes için değil. Siz belli ki yaşadım demek için bu saydıklarınıza ihtiyaç duyuyorsunuz?”

Son cümle bir tespit değildi, soruydu. Genç kız da anlamıştı, o anda bunu hiç derinlemesine düşünmediğini fark etti. Zaman, zamandı işte. Nasıl daha farklı işleyebilirdi ki? Hepimiz aynı yılları yaşıyor, aynı sabahlara uyanıp aynı güneşi batırıyorduk. Farklı olan bir tek düşünceler olabilirdi belki ama yine de herkes için yolun sonu aynıydı.

“Herkesin aynı zamanı yaşaması sizce de çok korkunç olmaz mıydı? Ressam da burada buna değinmiş olmalı. Evet geçen bir zaman var bu tabloda, belki de sizin tabirinizde yaşanmış bir hayat var fakat aynı zamanda yaşanmamış bir hayatı da anlatıyor bu tablo. Sadece yaşamak, hiç yaşamamaktan iyi değildir.”

Genç kız tam diyalogu devam ettireceği sırada gözden kaybolan adamla boşluğa düşmüştü. Farklı hayatlar, aynı hayatlar, yaşamak, var olmak, kötü yaşamak. Neydi ki kötü yaşamak? Kime göre kötü yaşamak. Tablo artık eskisi kadar cıvıl cıvıl değildi, içinde pek çok karanlık nokta olduğunu keşfetmeye başlamıştı. Tablo aslında binlerce olasılık barındıran girdaplarla doluydu. Ressamın karanlık hayat girdaplarıydı bunlar. “Affedersiniz!” dedi genç kız yanından geçen görevliyi durdurup “Bilmiyorum fark ettiniz mi, biraz önce yanımda bir beyefendi vardı. Uzun saçlı, biraz... Biraz eski giyimli orta yaşlarında biriydi.” Etrafa bakındı, daha spesifik bir görüntü hatırlamaya çalışırken uzaklaşan adamı gördü. “O... Evet o beyefendi. Yetkili biri mi, bu resmin ressamı galiba.” uzaktan belli belirsiz gördüğü adamı eliyle işaret etti.

“A o mu, kendisi galerimizin temizlik personeli...” ilerleyen adamın arkasından bakarken konuşmaya devam etti “Ama resimlerimizi çok güzel yorumlar, adeta içini görür, ressamların düşüncelerini okur. Sohbet etme fırsatınız oldu galiba, çoğu konuşumuz sizin gibi ressam olduğunu düşünüyor fakat...” Sesler gitgide belirsiz hale gelirken genç kız kalabalık içerisinde silikleşen uzun saçlı silüeti izlemeye dalmıştı.

“Herkesin aynı zamanı yaşaması sizce de korkunç olmaz mıydı?” Aklında yankılanan bu cümle ile galeriden dışarıya adım attı ve renkleri değişen caddede aklında beliren binlerce soruyla ilerlemeye başladı.

Acaba adamın zamanı nasıl işliyordu?

Anların Anılara Dönüşmesi

Burhan Sezer Öztürk

Bir zamanlar sokaklarında koşturduğu, gülüp eğlendiği o mahalle... Herhangi bir yer bir bina, bir çeşme yahut bundan on sene öncesine kadar sırtını yaslayıp etrafa gülücükler saçtığı bir duvar ve orada hayatın güzel ve bir o kadar çetin zamanlarından bihaber küçük, masum hayata karşı bitap bir çocuk sonrası içten içe acı bir gülümseme...

Farkındaydı, evet hiç kimse yoktu. Bu düşünce zihninin derinliklerinden çan sesi gibi kendisini uyarıyordu. Kendi düşüncelerinin içinde kaybolmuştu. Heyecanla ruhunun derinliklerinden gelen, hicranını kıskırtan çığlıkları yatıştırmaya çalıştı.

Gökyüzü aydınlığa kavuşuyor, gölgeler yavaş yavaş etkisini azaltıyordu. Kuş seslerinin yerini çığlık sessizliği almıştı. Zamanın büyüsüne kapılmış, gülümsüyor, adımlarını yavaş yavaş atıyordu. Şu an yaşadıkları da geçmişin gölgesinde kalıp anılara dönüşecekti, hatta dönüşmüştü bile. Mütemediyen bir nehir gibi akmakta olan zamanın içinde hapsolmüştü. Nasıl bu denli kendisini alıp geçmişin tozlu günlerine götürmüştü. Bilmiyordu...

Sahi zaman dediği neydi?

Anların, anılara dönüşmesi miydi?

"Keşke"lerle beraber acı bir tebessüm yahut "İyi ki"lerle beraber içten bir gülümseme...

Hiç beklemediği bir zamanda, belki bir ses, bir yüz, bir renk yahut herhangi bir yol, o kargaşanın içinden onu alıp belki çok kısa ama bir o kadar derin bir yolculuğa çıkartacak, düşüncelerinin içinde boğulmasına müsaade edecekti. Bütün bunları artık anlamış gibiydi, canı sıkılanlara has bir tahammülsüzlükle derin bir nefes alıp, zamanın büyüsünden şimdilik kurtularak yoluna devam etti.

Edinburgh: Masalsı Orta Çağ Şehri

Aycan Küçükkaya

İskoçya'nın başkenti Edinburgh (Edinbraa olarak telaffuz ediliyor), sizi zamanda yolculuğa çıkaracak bir Orta Çağ masalının içine çekiyor. Kültürel zenginlikleri, doğal güzellikleri, sıra dışı eğlence mekânları ve gastronomik deneyimleriyle beklentileri fazlasıyla aşıyor. Şehirdeki Forth Köprüsü de UNESCO Dünya Kültür Mirası listesinde yer alıyor. Edinburgh ayrıca edebiyat dalında UNESCO Yaratıcı Şehirler ağına dâhil. Bu tarihi dokular arasında yürürken her köşede farklı bir hikâye sizi bekliyor. Eğer gayda sesleri eşliğinde kilt giymiş İskoçları görmek, şatoları keşfetmek, golf oynayarak keyifli zaman geçirmek veya İskoç viskisinin ana vatanında lezzetli bir yudum almak istiyorsanız, Edinburgh mutlaka gezi listenizde en üst sıralarda yer almalı.

İskoçya'ya Braveheart (Cesur Yürek) filmi ile aşına olabilirsiniz. Mel Gibson'un başrolünde olduğu ve 1996 yılında en iyi film dahil 5 Oscar kazanan bu film, İskoçya'nın bağımsızlığı için İngiltere Kralı I. Edward'a karşı savaşı ve 1297 yılında İngilizleri yenen halk kahramanı William Wallace'ın hikâyesini anlatır. Ayrıca, James Bond'u sinemada ilk kez canlandıran ve 7 Bond filminde rol alan Sean Connery'nin de Edinburgh doğumlu olduğunu ve oyunculuğa burada başladığını bilmek ilginizi çekebilir.

Edinburgh, zengin tarihi ve kültürel dokusuyla keşfedilmeyi bekliyor. Her adımda yeni bir hikâye, her köşede farklı bir macera sizi bekliyor.

Edinburgh'da Gezilecek Yerler

Edinburgh, yürüyerek rahatlıkla gezebileceğiniz bir şehir. Şehir, Old Town (Eski Şehir), New Town (Yeni Şehir) ve West End (Batı Ucu) olarak üçe ayrılıyor. New Town, her ne kadar şehrin yeni kısmı olsa da burası 18. yüzyılda Old Town'un yetmemesi üzerine kurulan tarihi bir bölge.

Edinburgh hem gezmek hem de alışveriş yapmak için mükemmel bir yer. Ancak, fiyatlar Londra'ya kıyasla daha pahalı.

Scott Anıtı

Sir Walter Scott, İskoçya'nın simgesi haline gelmiş bir yazar. Onun anısına 1846 yılında yapılan altmış bir metre yüksekliğindeki Scott Anıtı, dünyada bir yazara adanan en büyük anıttır. Anıt, Scott'un romanlarından çeşitli karakterleri temsil eden altmış dört figürle süslenmiştir. İki yüz seksen yedi basamağı tırmanmayı göze alırsanız, Edinburgh'un muhteşem manzarasını izleyebilir ve yazarın hayatına dair değerli bilgiler barındıran küçük müzeyi ziyaret edebilirsiniz.

Scottish National Gallery

Edinburgh'un merkezindeki Scottish National Gallery, Rönesans döneminden 19. yüzyılın sonlarına kadar uzanan geniş bir sanat koleksiyonunu sunuyor. Neoklasik tarzda bir binada yer alan müze, Raphael, Velázquez, Vermeer, Monet, Cézanne ve Van Gogh gibi ünlü sanatçıların eserlerine ev sahipliği yapmanın yanı sıra, İskoçya'nın ulusal sanatına ait yapıtları da sergiliyor. Özellikle Empresyonist akıma ayrılmış bölümdeki eserlerin beğenildiği müze, sanatseverler için vazgeçilmez duraklardan biri.

Dean Village

The Royal Mile'den sadece on dakika uzaklıktaki Dean Village, Edinburgh'un en büyüleyici köşelerinden biri. Şehrin en uzun nehri olan Water of Leith'in etrafında konumlanan bu köy, 1800'lerin sonlarında işçiler için tasarlanmış olup hem değirmenlerin hem de evlerin bulunduğu özel bir bölgedir. Bugünkü rengarenk evleri ve bol yeşilliğiyle göz kamaştıran Dean Village, Edinburgh gezilecek yerler arasında favorilerimizden biri. Köyün en ikonik binası ise, aslında işçiler için yapılan bir ev olan Well Court'tur. Dean Bridge'den geçip sokaklar arasında yürürken bol bol fotoğraf çekmeyi unutmayın; her köşede tarihin ve doğanın büyüleyici uyumunu hissedeceksiniz.

Royal Mile

Edinburgh Kalesi'nden Holyrood Sarayı'na kadar uzanan yaklaşık iki kilometre uzunluğundaki Royal Mile, şehrin tarihi kısmının en önemli yerlerinden biridir. Castlehill ve Castle Esplanade gibi bölümleriyle başlayan bu cadde, her yıl Edinburgh Military Tattoo Müzik Festivali'ne ev sahipliği yapmaktadır. Royal Mile üzerinde Gladstone's Land, St. Giles Katedrali, The Writers' Müzesi, Mary King's Close, John Knox'un Evi ve Edinburgh Müzesi gibi tarihi noktaları keşfetmek mümkündür. Caddeyi kesen ve Wynd veya Close ile biten sokaklar, Orta Çağ'dan kalma kıvrımlı ve özel mülklere çıkan yollar olarak dikkat çeker. Bu sokaklarda dolaşırken dar merdivenler ve Orta Çağ atmosferi sizi büyüler. Yorulduğunuzda Royal Mile üzerindeki kafelerde kahve molası verip, Edinburgh'un tarihi dokusunu hissedebilirsiniz.

Holyrood Sarayı

Orta Çağ'da kraliyet ailesi, Holyrood Manastırı'nın misafirhanesinde ikamet ederken, IV. James 1503 yılında yanına Barok tarzda Holyrood Sarayı adlı yapıyı inşa ettirmiştir. Yapının kulesi ise V. James döneminde tamamlanmıştır. Sarayın tarihinde önemli bir yer tutan anı ise İskoç Kraliçesi Mary'nin 1561–1567 yılları arasında bu kulede esir tutulmasıdır. Holyrood Sarayı, Edinburgh'un tarihi ve kültürel dokusunda derin izler bırakmış önemli bir yapıdır.

Edinburgh Kalesi

Edinburgh'un merkezindeki Old Town'da, eski bir volkan kalıntısı olan Castle Rock üzerine kurulmuş olan Edinburgh Kalesi, görkemli Orta Çağ mimarisi ve muhteşem şehir manzarasıyla ziyaretçilerini büyülüyor. 12. yüzyılda I. David tarafından inşa edilen bu kale, St. Margaret Şapeli, Taç Odası'ndaki kraliyet mücevherleri ve İskoçya Ulusal Savaş Müzesi gibi birçok önemli yeri barındırıyor. Her gün saat 13:00'te yapılan "One O'Clock Gun" adlı sembolik top atışı, izleyicilere unutulmaz bir an sunuyor.

National Museum of Scotland

Dünyanın en çok ziyaret edilen müzelerinden biri olan National Museum of Scotland, doğa, kültür, sanat, bilim ve teknolojiye dair 20.000'den fazla eser ve objeyi barındırıyor. Edinburgh'daki son günümüzde sadece iki saat ayırarak gezdiğimiz bu müze, bizi üç saatten fazla büyülemeyi başardı. Müze, İskoçya'nın tarih öncesi döneminden günümüze kadar uzanan interaktif bir yolculuğa çıkarıyor.

İskoçya Krallığı'nın yaşam tarzını yansıtan sayısız obje, İskoçya'nın 1700'lerden sonra İngiltere ile birleşmesinin etkilerini anlatan sergiler, Sanayi Devrimi'nin ülkedeki izleri, bilim ve teknolojinin gelişimini gösteren galeriler ve çocukların ilgisini çekecek olan Hayvan Dünyası Galerisi gibi bölümlerle dolu. Her köşesinde büyüleyici detaylar bulunan müze, ziyaretçilerine benzersiz bir deneyim sunuyor.

Alışveriş ve Yerel Lezzetler

Edinburgh'da yöreye özgü İskoç viskisi, shortbread (İskoç kurabiyesi), tartan (kareli kumaşlar ve bu kumaşlardan yapılan kıyafetler), kilt (erkeklerin giydiği eteğe benzeyen kıyafet) ve gayda (nefesli bir müzik aleti) satın alabilirsiniz. Yerel lezzetleri denemek isterseniz, İskoç mutfağının en önemli yemeği olan Haggis'i mutlaka tatmalısınız. Haggis, işkembe zarının içine doldurulan sakatat, bulgur, üzüm, fıstık ve bol baharat karışımıyla yapılan bir yemektir ve şalgam ve patates ile sunulur

Edinburgh Mekân önerileri Royal Mile caddesindeki mekanlar:

Deacon Brodie's Tavern: Üst katında restoran, alt katında ise pub bulunan bu mekânda özellikle Haggis deneyimini yaşamamanızı öneririm. Sakatat sevenler için ideal!

The Royal Mile Tavern: Edinburgh'un tarihi dokusunda bir pub deneyimi için mükemmel bir adres.

The Tron: Ünlü hamburgerleriyle meşhur olan bu mekânı ziyaret ederek lezzetlerini deneyebilirsiniz.

Yeni Şehir tarafındaki Mekanlar:

Hard Rock Cafe: Müzik, yemek ve kokteylleriyle ünlü olan bu efsanevi mekânı ziyaret etmeyi unutmayın. Chaophraya: Kale manzarası eşliğinde harika bir yemek deneyimi sunan bu mekânı mutlaka keşfedin.

The Amber Rose: Sanki yerin altında gibi gizemli bir atmosferi olan şirin bir mekân.

The Alexander Graham Bell: Yemekleri lezzetli olan bu mekân, Alexander Graham Bell'in adını taşıyor ve ilginç telefon koleksiyonlarına ev sahipliği yapıyor.

Edinburgh'ya adım attığınızda, mistik tarihi ve modern ruhuyla sizi kucaklayan bu büyülü şehir, her anınızda sizi derinden etkileyecek bir deneyim sunuyor. Eski şehrin sokaklarında dolaşırken geçmişin izlerini takip edebilir, muhteşem manzaralar eşliğinde şehri keşfe çıkabilirsiniz. Edinburgh'nın zengin kültürel mirası ve benzersiz atmosferi, sizleri unutulmaz bir yolculuğa çıkaracak ve seyahatiniz boyunca kalbinizde yer edecek anılarla dolu bir deneyim sunacaktır.

Karikatüristik

Sürreal

Çizer: İlsu Sıla Berent

Karikatüristik

50

RAF

Mart-Nisan-Mayıs

Green Day Marlay Park Konseri

Punk Rock'ın Dinmeyen Enerjisi

Aycan Küçükkaya

27 Haziran akşamı, Dublin'in büyüleyici Marlay Park'ında gerçekleşen Green Day konserine katılma şansını yakaladım. Bu konser, benim için sadece bir müzik etkinliği değil, aynı zamanda çocukluk aşkı olan Green Day'in solisti Billie Joe Armstrong ile buluşmam anlamına da geliyordu. Konser, baştan sona enerji dolu anları ve unutulmaz performanslarıyla izleyicilere eşsiz bir müzik deneyimi sundu.

Marlay Park'ın Büyüsü ve İki Ön Grup

Marlay Park, doğal güzellikleri ve tarihi dokusuyla Dublin'in incilerinden biri. Parkın geniş açık alanı, konser için ideal bir mekân. Havanın sürekli değişkenlik göstermesi de bu deneyimi, bu anı daha da unutulmaz kıldı. Gün boyunca yağmur, dolu, güneş ve rüzgâr arasında gidip geldik. Konser başlamadan önce bu hava durumu adeta bir duygusal hazırlık gibiydi, heyecanımızı daha da artırdı.

Konserden önce sahneye çıkan iki ön grup, izleyicileri ısıtmak için harika bir iş çıkardılar. İlk grup, enerjik performanslarıyla dikkat çekerken, ikinci grup daha melankolik ve derin şarkılarıyla geceye farklı bir tat kattı. Ancak, herkesin beklediği an Green Day'in sahneye çıkmasıydı.

Eski ve Yeni Hitler Bir Arada

Green Day, sahneye çıktığı anda Marlay Park'ta adeta yer yerinden oynadı. Grubun solisti Billie Joe Armstrong, gitarıyla sahneye ilk adımını attığında seyircilerden yükselen çığlıklar, gece boyunca sürecektir coşkunun ilk habercisiydi. Armstrong'un enerjisi ve sahne hakimiyeti, grubun diğer üyeleri Mike Dirnt ve Tré Cool ile mükemmel bir uyum içindeydi.

Konser, grubun kariyerinin farklı dönemlerinden seçilmiş şarkılarla doluydu. "American Idiot" ve "Basket Case" gibi klasikler, izleyicilerin hep bir ağızdan eşlik ettiği anlarla unutulmaz bir hale gelirken, yeni şarkılar da aynı heyecanla karşılandı. Özellikle "Good Riddance (Time of Your Life)" performansı hem nostaljik bir dokunuş hem de duygusal anlar yaşattı.

Billie Joe'nun sahnedeki varlığı ve karizması, beni yıllar öncesine, çocukluk günlerime götürdü. O zamanlar, odamdaki posterler ve kasetlerle bu anı hayal ederken şimdi gerçek oluyordu.

Sahne Tasarımı ve Atmosfer

Sahne, büyük LED ekranlar ve ışık gösterileriyle donatılmıştı. Bu görsel şov, müziğin ritmiyle uyum içinde ilerledi ve seyircilere görsel bir şölen sundu. Özellikle "Holiday" şarkısındaki ışık oyunları ve piroteknik efektleri, konserin en dikkat çekici anlarından biriydi.

Konserin Anlamı ve Etkisi

Green Day'in Marlay Park konseri, sadece bir müzik etkinliği olmanın ötesine geçti. Punk Rock'ın başkaldırı ruhunu ve enerjisini, Dublin'in tarihi ve kültürel dokusuyla birleştiren bu konser, katılan herkes için özel bir anlam taşıyordu. Özellikle genç nesillerin Punk Rock kültürünü yakından tanıma fırsatı bulduğu bu gece, müziğin birleştirici gücünü bir kez daha gösterdi. Üç saat süren bu müzik ziyafeti, benim için de bir zaman yolculuğu gibiydi. Çocukluk yıllarımda Green Day'i dinlerken hissettiğim heyecanı yeniden yaşamak, bana hayatın döngüselliğini ve müziğin zamansızlığını hatırlattı.

İzleyici Katılımı ve Enerji

Green Day'in konserlerinde alışık olduğumuz izleyici katılımı, Marlay Park'ta da en üst seviyedeydi. Billie Joe Armstrong, sık sık seyirciyle diyalog kurarak onları şarkılara dahil etti. "East Jesus Nowhere" şarkısında sahneye çıkardığı bir hayraniyla birlikte şarkıyı söylemesi, unutulmaz anlardan biriydi. Konser boyunca yaşanan bu etkileşim, izleyicilerin enerjisini doruk noktasında tuttu.

Green Day, Marlay Park'ta verdiği konserle bir kez daha müzik sahnesinin ne kadar güçlü ve dinamik bir parçası olduğunu kanıtladı. Eski ve yeni hitlerini bir araya getiren performansları, sahne şovları ve izleyiciyle kurdukları etkileşimle, bu konser uzun süre hafızamdan silinmeyecek. Konserden dönerken herkesin yüzünde aynı gülümseme ve kulaklarında aynı ritim yankılanıyordu: "Punk rock hiç ölmeyecek!" Benim için ise bu gece, sadece bir konser değil, adeta çocukluk hayallerime yapılan bir yolculuktu.

180 Saniye

Naz Aysek

Deliliğinden kaçabilir misin?

Koştum.

Nefesim kesilip, iç organlarım patlayana ve bacaklarım bedenimden ayrılana kadar koştum. Adım atacak bir yer kalmış olsa devam edebilirdim fakat o son noktaya ulaştım.

Önce sol sonra sağ ayağımdaki kalan son adım durdu. Son adımımınla beraber beynimden parmak uçlarıma kadar beni bir örümcek ağı gibi sarmış olan adrenalin yavaş yavaş çekilmeye başladı. Kalbimden gelerek iç organlarımda yankılanan nabzım sakinleşti. Nefesim dinginleşti. Hafifçe öne, dizlerime eğilip birkaç dakika öylece durdum. Ayaklarım, nabzım, düşüncelerim, zaman, sesler durdu. Sadece 180 saniye. Her şey, durdu ve dinginlik doğdu.

Çığlık çığlığa kafamın içinde sanki doğduğum andan itibaren başımın etini yiyen, beni sürekli sağa, sola, sola, sağa iten herkes, bağıra çağıra; anadilimde, Fransızca, İngilizce, Flemenkçe... Aynı anda ve anlamadığım bir sürü konuda konuşan, kavga eden, gülen, benimle alay eden herkes sustu.

180 saniye saydım. Tam 180 tane saniye anı, tam on bin sekiz yüz salise kadar sustular. Mutluydum. Hayır! Huzurlu muydum? Huzurlu olduğum için mi mutluydum? Evet! Bilmiyorum! Sınırlarında durduğum bu uçurumdan kendimi bıraksam boşluğa, bu huzuru sonsuzluğa sıkıştırabilir miydim? Peki ya hissettiğim bu rüzgar daha çok gürültü yapmaz mıydı o zaman? Doğrudum. Bulutlarla kapanmış karanlık bir havada, patlamaya hazır bir irin gibi... İçimde biriken bütün bu gürültü ve çekiştirilmemden kurtulmak için var gücümle kafamdakileri itmem gibi...

Susun! Gidin! Bırakın!

Hafif, yumuşacık bir his yaratarak ellerime dokunan parmaklar... Şaşırtıcı ve sarsıcı... Hoş, geçmişte bir yerlerde aşına olduğum bir sıcaklık...Korkutucu ama güzel. Ürkekçe ellerimi kavramasına izin verdim. Güven duygusu... O an sesler, şaşkın fısıltılara dönüştü. Ellerimi kavrayıp beni, ona doğru gitmem için cesaretlendirdi. Bunu yapmaya yeltendiğimde ise kafamdaki fısıltılar yeniden çığlığa dönüştü ve işte bu noktada o adımı atmaya kesin olarak karar verdim. Başımı göğsüne sıkıca gömdüm. Bir yastıkla boğar gibi her şeyi boğdum. Kolları vücudumu ve beni sımsıkı sardı.

Huzurluydum. Kafamı kaldırıp çenesinden yukarı doğru baktığımda gözlerinden bunu okuyabiliyordum. Her şey bitti. Kurtuldum. Şimdi geriye kalan tek şey bu anı ölümsüzleştirmekti. Hazırdım. Tüm o konuşmalar derinlerde devam ederken, hücrelerine girebilecek kadar sıkı sarılarak gözlerimi kapattım ve geriye, boşluğa doğru iki adım attı. Benimle birlikte, sıkıca sarılarak, bir bütün gibi...

Sesler, başımın etini yiyen, beni sürekli sağa, sola, sola, sağa iten herkes, bağıra çağıra; anadilimde, Fransızca, İngilizce, Flemenkçe... Aynı anda ve anlamadığım bir sürü konuda konuşan, kavga eden, gülen, benimle alay eder gibi hissettiğim bütün o sesler... Hepsi şimdi rüzgarın sesine karıştı, giderek boşuklaştı...

Ve sustu.

Tüm bunlar 180 saniye sürdü.

Tam 180 tane saniye anı tam on bin sekiz yüz salise kadar...

Sonrası sonsuz sessizlik...

Emre Uysal

48°51'24"N 2°21'03"E

duygu bozumu
gençlik yorgunluğu
içimdeki bu şey ne?
beni sürekli denize çekiyor
anaforda dönerken
tuttum elini
bir şehir gezmesi

tahttan indirilmiş tanrıların gece sessizlikleri

ay ışığına banmış evler
kapanmış dükkanlar

caddelerin baş döndürücü yansımaları arasında

iki düşmüş meleğiz
iki uyumsuz

parlak yolların loş neon ışıklarıyız

kırmızıyız moruz sarıyız belki yeşiliz ama en çok da maviyiz
farkındaydık soğumaya başlayan havanın
bu yüzden koşmaya başladık ve aniden durduk

sokağın ismi protesto
dudakların plasebo tam da bu anda
oldukça doludur hiçlik anları
ve kar yağdı
alaycıydım bir karmaşaydım
dokunmaya açtın ve utanmazdın
seni elinden tutup etrafında çevirirken

rüyalar damlayarak uçurumların dibinden çıkmaya başladı

uğursuzluk habercisiydi bu

düş polislerini uyandırmıştı suçlarımız
bu yüzden son kez dans ederken
etrafımız yanmaya başladı

farkındaydık ikimizin bir olarak canlı çıkma şansı yoktu bu gece

birden durdu zaman
farkındaydık

sadece gözlerimizin altında iki gölge olacaktı bu geceden bize kalan

ellerin boynumda son kez taptım sana

ve kar yağdı
sahile doğru giderken ben
kentten ayrılıştın sen
harika bir kaybediştik biz

mevsimler geceleri insanların haberi olmadan değişirdi

ve sonra kar yağdı ağustostaydı
olmayacak hiçbir şeyin olmayacağı bir geceydi bu

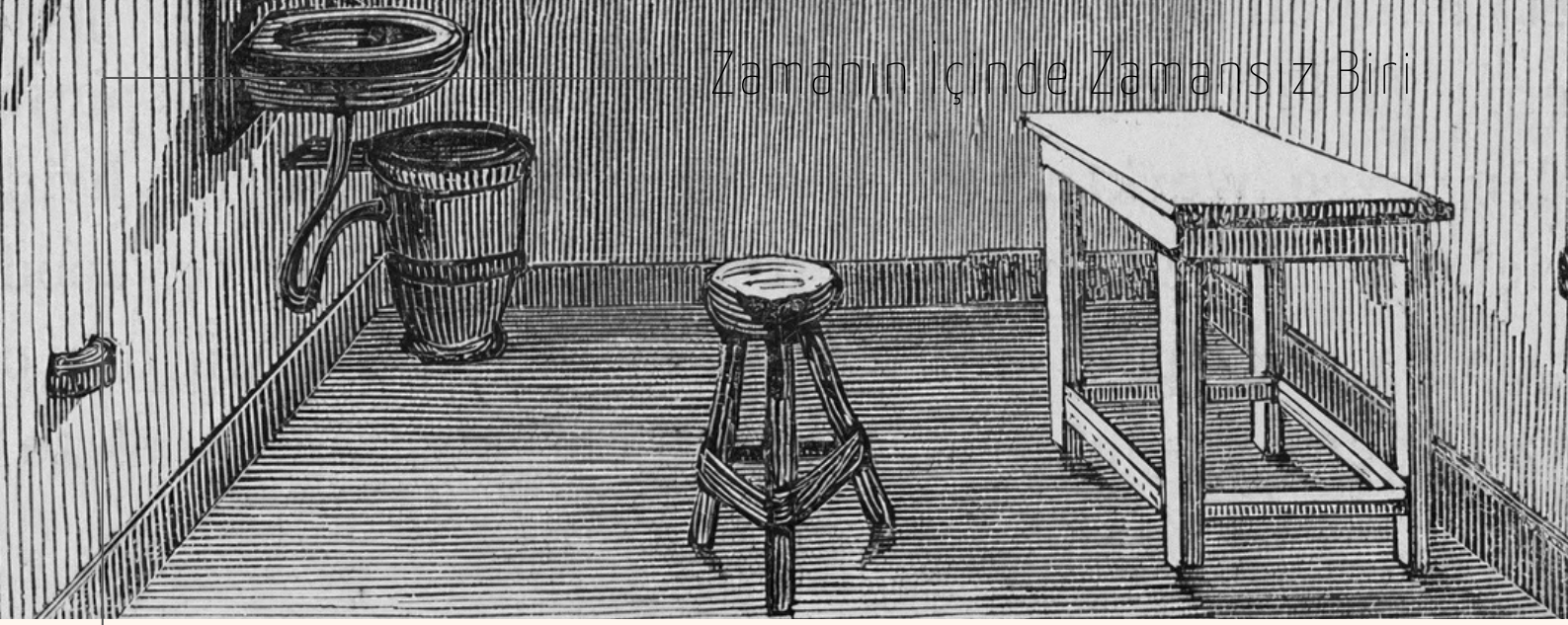
Zamanın İçinde Zamansız Biri

Sabahattin Yılmaz

Ayağının sallantısından elindeki sigaranın dumanı havada dalgalanıyordu. Gerginlikten mi yoksa heyecandan mı olduğuna anlam veremeyip ayağının sallantısına aldırış etmeden dalgın bir şekilde yerde hareket eden karıncaya bakıyordu. Sigarasından derin bir nefes daha çekip öyle bir üfledi ki üç metre ileride yer alan koğuş arkadaşı, sigarının dumanından dolayı öksürmeye başladı. O kadar dalmıştı ki arkadaşının öksürmesini dahi fark etmemişti. Ta ki koridorda açılan eski demir kapının gıcirtısını fark edene kadar. Her zaman duyduğu ve kuru bir yük gemisinin düdüğüne benzettiği bu ses, bu sefer onu rahatsız etmemişti. Aksine sesi duyunca içine umut ve heyecan dolmuştu. Limanda sevgililerini bekleyen genç aşıklar gibi sevinç çığlıkları bile atabilirdi. Oturduğu ranzasından kalktı. Sigarasından bir nefes daha çekmek istedi fakat duman gelmeyince bittiğini anlayıp yere attı ve izmaritini ezdi. Mahpusluk yıllarının en başından beridir kendisine arkadaşlık ve şahitlik eden, altın renkli, üzeri bir dantel gibi işlenmiş köstekli saatini ceketinin iç cebinden çıkardı. Saate baktığında on ikiyi beş geçiyordu. Saatini cebine koyup iki ranza arasındaki dar alanda volta atmaya başladı. Birden olduğu yerde durup saatini çıkarıp tekrar baktı. On ikiyi yedi geçtiğini görünce kendi kendine söylenmeye başladı. Bu iki dakikalık zaman ona bir saat gibi gelmişti. Adımlarını hızlandırdı. Koğuş arkadaşları onu izlerken başlarının döndüğünü hissettiler. Normalde koridordaki kapı açıldıktan hemen sonra gardiyan koğuşa gelirdi. Fakat bu sefer gecikmişti. Gardiyanın gecikmesinden dolayı ister istemez zihnini kötü düşünceler kaplamaya başladı. “Ya çıkamazsam? Ya beni burada unutulursa? Acaba bugün çıkacağımı bilmiyorlar mı?” diyerek zihnini bu düşüncelere bıraktı. Bir gün daha burada kalmak istemiyordu. Tüm bu düşünceler zihnini ele geçirmişken koğuşun içinde genç gardiyanın sesi yankılandı:

“Devran AKAR tahliye! Devran AKAR tahliye!” diyen gardiyanın toy sesi koğuşu dolduruyordu. Devran olduğu yerde duraksadı. İsmi duyunca yeniden doğmuş gibi oldu. Ranzasının üzerindeki tahta bavulunu alıp arkadaşlarının geçmiş olsun dilekleri arasında kapıya doğru yürümeye başladı. Gardiyanın yanına gelince göz göze geldiler. Gardiyanın toy sesini bir kez daha duydu. Gardiyan “Geçmiş olsun babalık, inşallah tekrar buraya düşmezsin.” diyerek koridora çıkması için Devran’ın önünden çekildi. Devran, taş örülü dar ve soğuk koridorda yürürken yıllarca yürüdüğü bu koridorda son kez yürüdüğünün ayırdına vardı. Koridordaki pencerelerin önünden geçerken güneş ışıkları bir anlığına yüzüne vuruyordu. Beyazlamış olan sakalları güneş ışıklarıyla birlikte parılıyordu. Koridoru bitirdikten sonra avluya çıktı. Etrafa şöyle bir göz gezdirip dış kapıya yöneldi. Kapıda duran jandarmalara kolaylıklar diledikten sonra kapıdan dışarı çıktı. Çıkar çıkmaz derin bir soluk alıp, ciğerlerini özgür havayla doldurdu.

Mahpushanede geçirdiği kırk iki yıl üç ay yirmi bir gün ona iki asır gibi gelmişti. Yirmi yaşında girdiği bu hapisaneden altmış iki yaşında cezasının son bulmasıyla çıkmıştı. Kendisini karşılamaya gelecek ne anne babası ne kardeşi ne de eşi dostu vardı. Hepsi bu dünyadan göçüp gitmişti.

Derdini anlatacak bir yakın arkadaşı bile olmamıştı. Bir derdi, bir sıkıntısı olduğunda köşeye çekilip, sırtını hapisanenin soğuk duvarlarına dayayıp, kendi içinde çözerdi. Zamanın içinde zamansız biri gibi yaşardı. Dışarı çıktığında sağına soluna iyice baktı, ne tarafa gideceği konusunda hiçbir fikri yoktu. Gideceği yeri biliyordu fakat nasıl gideceğini, neyle gideceğini bilmiyordu. Tam kırk iki yıl olmuştu. Belki de gideceği semtin, mahallenin, sokağın adı değişmişti. Bilmiyordu. Arabalar hızlı hızlı caddede ilerliyordu. Karşı yola geçmek istedi fakat arabaların kendisine çarpmasından korktuğu için bu düşünceden vazgeçti. Tahta bavulunu yere koydu. Üzerine oturup bir süre ne yapacağı hakkında düşünmeye başladı. Karnının gurultusu da iyice artmıştı. Yemeğinin ayağına gelemeyeceğini artık biliyordu. Hava kararmadan önce kalacak bir yer de bulması gerekiyordu. Can dostu olan saatini çıkarıp tekrar baktı. İkiyi çeyrek geçiyordu. Zamanın nasıl bu kadar hızlı geçtiğini anlamadı. Oturduğu yerden kalkıp yola doğru yaklaştı. İçlerinden bir tanesinin kendisini istediği yere götürebileceği düşüncesiyle yoldan geçen arabalara el kaldırmaya başladı. Bir taksi gelip önünde durdu. Hemen arabaya bindi. Taksici “Nereye gideceksin beybaba!” diyerek taksimetreyi çalıştırdı. “Çarşıya gideceğim.” diye cevap verdi Devran. Taksici dikiz aynasından Devran’a bakmaya başladı. “Ne çarşısı amca? Burada her yer çarşı.” diye karşılık verdi. “Bakırcıların olduğu yere...” dedi Devran. Taksici nereye gideceğini anlamış gibi “Heee Bakırcılar Çarşısı... Öyle desene be beybaba!” diye yanıtlayıp arabasıyla hareket etmeye başladı. Devran yolda ilerlerken sıra sıra yükselen binaları, alt geçitleri, geniş yolları görünce taksicinin gitmek istediği yeri anlamamasını normal karşılamıştı. Kırk iki yıl önceye göre bu şehirde hiçbir şeyin eskisi gibi olmadığını anladı. Çarşıya geldiklerinde taksici trafiğe kapalı olan, sadece yayaların giriş yaptığı yolu göstererek “İşte geldik beybaba, şu yoldan Bakırcılar Çarşısı’na girersin.” deyip alacağı ücreti söyledi. Devran arabadan inip sokağa doğru yöneldi. Şehirde zamanın silgisine yenik düşmeyen tek yerin burası olduğunu düşündü. Dükkanların hepsi neredeyse aynıydı. Tahta kapılar, Arnavut kaldırımlar, tarihe meydan okuyan yüzyıllık dükkanlar, dükkanların önüne açılan tezgahlar hepsi kırık iki yıl önce nasılsa şimdi de öyleydi. Yokuşa doğru yöneldi. Gençlik yıllarında bu yokuşlu yolu koşarak çıkardı. Şimdi ise yolun yarısında nefes nefese kalmıştı. Bakırdan yapılmış hediye eşya satan dükkândan genç bir delikanlı çıkıp “Amca şu tabureye otur, dinlen biraz!” diyerek tabureyi gösterdi. Devran, genç delikanlının bu nazik teklifini geri çevirerek çekiç sesleri arasında yokuşu tırmanmaya devam etti. Köşe başına geldiğinde kapısı ve tabelası tozlanmış, çarşının içindeki kapalı olan tek dükkânın önünde durdu.

Cebinden çıkardığı mendille üzerindeki tozları silmek için tabelaya uzandı. Tabelayı sildikçe yazı ortaya çıkmaya başlamıştı. Tüm tozları sildiğinde artık 'SAATÇİ' yazısı okunuyordu. Elindeki anahtarla birlikte kapının iki kanadını zincirle birbirine bağlamış olan eski tip asma kilidi açmak için kapıya yöneldi. İlk başta kilidi açmakta zorlandı. Birkaç denemeden sonra kilit açıldı. Zinciri çıkarıp kapıları açınca tozlar uçuşmaya başladı. Sanki içerideki saatler sahibini görünce tanımış gibi üzerlerindeki tozları silmişti. Yoğun toz yüzünden öksürmeye başladı. İçerideki tüm saatler durmuştu. Hepsine tek tek dokunmaya başladı. Bunca yıldır nerede olduğunu, ne yaptığını anlatır gibi onlarla sohbet etmeye başladı. Saatleri tamir etmek için kullandığı masanın yanına gelince yere düşmüş olan küçük çerçeve boyutundaki aynaya gözü ilişti. Kırılmış olsa da hâlâ tek parça halinde duran aynadan kendine baktığında kırıklardan dolayı yüzünü parçalı görmüştü. Eliyle ak sakallarını ovuşturdu. Sonra saçlarındaki kırlara baktı. Ardından yüzünde oluşmuş kırışıklıkları inceledi. Uzun zamandır aynadan kendine bakmamıştı. Sürekli aynalardan kaçmıştı. Kendisine bile itiraf edemediği yaşlılık, artık tüm bedenini sarmıştı. Yıllar sonra kendisiyle yüzleşmişti. Gözü bir an aynanın köşesinde duran siyah beyaz fotoğrafa takıldı. Fotoğrafta beş yaşındaki haliyle ortada duruyordu. Sol tarafında babası, sağ tarafında ise babasını ikna ederek çarşıda saatçi dükkânı açmasını sağlayan, doğduğunda kulağına ezan okuyarak "zamanın döngüsü" anlamına gelen "Devran" ismini üç defa kulağına fısıldayan, Osmanlının son muvakkidi Mustafa Efendi yer alıyordu. O zamanlar göğsüne kadar uzanan ak sakalları, kafasına taktığı yeşil renkli destar ve aynı renkli hırkasıyla Muvakkit Mustafa Efendi, siyah beyaz fotoğrafa adeta renk katıyordu. Devran elindeki aynayı masaya bıraktı. Masanın altında yer alan tamir çantasını ve dükkânın içinde çalışan tek saat olan köstekli saatini çıkarıp masanın üzerine koydu. Saate baktığında akrep ve yelkovan sanki yarış yapıyor gibi birbirlerini kovalıyordu. Hava iyice kararmıştı. Ceketini çıkarıp sandalyenin üzerine koydu. Gömleğinin kollarını sıvayıp duvarda duran saati aldı. İçini açıp tamir etmeye başladı. Kimini tamir etti, kiminin ise sadece pilini değiştirdi. Bu şekilde sabaha kadar saatlerin hepsini tamir edip masanın üzerinde duran köstekli saatine göre ayarlamıştı. Son saati de ayarlayıp yerine astığında dükkândaki işi bitmişti. Sadece dükkânı baştan aşağı temizlemek kalmıştı. Temizliği Muvakkit Mustafa Efendi'nin Merkez Cami'nin içinde yer alan muvakkithanesini ziyaret ettikten sonra yapmayı planlamıştı. Uyku gözlerini ağırlaştırmaya başlamıştı ki yıllarca içeride uyuduğunu, yeterince dinlendiğini düşünüp bir hışımla sandalyeden kalktı. Ceketini giydikten sonra saatini cebine koydu. Tüm saatlerin çalıştığını gördüğünde yüzünde hafif bir gülümseme oluştu. Görevini yerine getiren bir asker edasıyla, gururlu bir şekilde dükkândan çıkarak kapıları kilitleti. Çarşı esnafı dükkânlarını yeni yeni açmaya başlamıştı. Devran, sabah telaşı içinde olan esnafların arasından ellerini arkaya bağlayarak aşağı indi.

Merkez Cami'nin avlusuna girdiğinde doğruca şadırvanın yanına gitti. Mermerden oyulmuş, ince ince işlenmiş, üzerinde birçok yazı ve motifi barındıran, çocukluk yıllarında babası ve babasının yakın arkadaşı Muvakkit Mustafa Efendi'yle birlikte abdest aldığı şadırvandan eser kalmamıştı. Mermerler ve motifler kırılmış, üzerindeki yazılar ise tahrip edilmişti. Estetik bakımından göze hitap eden sarı sarıklı muslukların yerini basit ve sıradan musluklar almıştı. Şadırvanda yüzünü yıkayıp caminin avlusuna şöyle bir göz gezdirdi. Asırlık çınar ağaçlarının yerinde yeller esiyordu. Oyun oynarken yorulduğunda uzandığı çimenlerin üzeri ise betonla kaplanmıştı. Tüm bunları görünce sol tarafında bir ağrı hissetti, gözleri doldu ve başı dönmeye başladı. Derin bir soluk alıp muvakkithaneye doğru yürümeye başladı. Muvakkithanenin kapısından içeri girdiğinde gözü duvarda asılı olan saate takıldı. Çocukluğundan kalan tek şey duvarda asılı olan saatti fakat o da çalışmıyordu. Ne kalın ansiklopedileri misafir eden dolaplardan ne de Mustafa Efendi'nin çalışmalarını ve namaz saatlerini ayarladığı masasından eser kalmamıştı. Duvarda asılı olan, çalışmayan o saat haricinde her şey değişmişti. Duvarı boydan boya kaplayan, sedirden yapılmış bir şark köşesini andıran oturma yerleri, ortada küçük masa ve tabureler, kapının girişinde ise büyük harflerle belediyenin isminin yazıldığı iki tane roll up vardı. Arkadan "Daha açmadık amca!" diye bir ses duydu. Arkasını döndüğünde çay ocağını gördü. Tüm bu yaşantılar, anılar hepsi silinip gitmişti. Bunları düşündükçe duvarların üstüne geldiğini hissetti. Nefes almakta zorlanıyordu. Kendini zorla dışarı attı. Caminin avlusunu nasıl geçtiğini, saatçi dükkânına nasıl geldiğini anlayamamıştı. Sandalyeye oturdu. Cebindeki köstekli saati masanın üzerine bıraktı. Göğsündeki sıkışmayı tekrardan hissetti. Sadece içeride çalışan saatlerin seslerini duyuyordu. Sağ eliyle sol göğsünü tuttu. Avucunun içine aldı, sıkıp bıraktı. Bu hareketi üç dört defa yaptıktan sonra kafası masaya düştü. Boşluğa doğru kayan eli masanın üzerindeki aynaya çarptı ve ayna paramparça oldu. Aynanın köşesinde yer alan fotoğraf havada süzülerek ters bir şekilde yere düştü. Ters dönen fotoğrafın arkasındaki el yazısının Mustafa Efendi'ye ait olduğunu görür görmez tanıdı. Fotoğrafın sağ alt köşesinde "Can saatini Rahman ezelden kuruvermiş, bir gün göreceksin ki o saat duruvermiş." yazıyordu. Doğduğunda Mustafa Efendi'nin babasını tebrik etmek için hediye ettiği, babasından da kendisine kalan altmış iki yıldır hiç durmadan çalışan köstekli saatin akrep ve yelkovanı artık dinlenmeye çekilmişti.

Zamanın Sessiz Yankısı'na

Aycan Küçükkaya

Bu satırları sana yazmadan önce, kaç mürekkep döktüğümü, kaç kâğıt harcadığımı tahmin bile edemezsin. Senin hakkında, benim hakkımda, hatta bizim hakkımızda o kadar çok düşünce geçti ki zihnimden... Adeta yanımda canlı canlı olduğunu hayal ettim. Ancak biliyordum ki bu, zihnimin bir aldatmacasıydı. Neden bu kadar zaman sonra sana yazma kararı aldım onu da bilmiyorum. Belki de kendi vicdan muhasebemin bir sonucuydu, kendi mahkememden kendi infazımı verdiğim için belki de. Belki de bencillik ediyorum, senin affını dileyerek.

Zaman, ne kadar kısa bir kelime oysa değil mi? Peki ya zamanın bizden aldıkları, o kadar önemsiz ve kısa mı? O kadar acımasız ki... Zamanın birbirimizden aldıklarını düşünüyorum çoğu zaman. Hayatın akışında birbirimizden kopmamızı, dünyanın bir ucuna savrulmuşuz... Daha altı yaşından, kırmızı önlüklerimizle paylaştığımız anıların sadece birer gölgeye dönüşmesi içimi acıtıyor. Senin için de öyle mi? Ben de senin aklına geliyor muyum? Karşılaştığımızda, gözlerin nefretle mi bakacak bana, kızgınlıkla mı yoksa her zamanki gibi tatlı tatlı konuşacak mısın benimle? Yoksa görmezden gelerek yanımdan geçip gidecek misin, hiç varolmamışım gibi. Hangisi daha çok acıtır canımı?

Hatırlıyorum, birlikte geçirdiğimiz o güzel günleri. Her şey ne kadar basitti ne kadar masum ve güzeldi. Tek endişemiz akşam ezanından önce evde olmamızdı. Zamanın şimdi olduğundan daha yavaşça akıp gittiği, bizimle oyunlar oynadığı zamanlardı. Ama zaman, sinsî bir düşman gibi acımasızca ilerledi, farkına bile varamadan. Şimdi arkama dönüp baktığımda her şey birer nostalji olarak yerini almaya devam ediyor ve bu daha çok canımı yakıyor.

Zamanın acımasızlığı sadece bizi ayırmakla kalmadı, aynı zamanda hayallerimizi, umutlarımızı ve geleceğe dair planlarımızı da bizden aldı. Geçmişin ağırlığı altında ezilirken, geleceğe dair umudumu yitirdiğimiz anlar oldu. Seninle her zaman telefonun ucunda olmayı, daha nice güzel anılar biriktirmeyi hayal etmişim. Ama olmadı.

Şimdi geriye dönüp baktığımda, keşke zamanın kıymetini daha iyi bilseydik diyorum. Keşke her anın tadını daha çok çıkarabilseydik, birlikte daha fazla anı biriktirebilseydik. Ama belki de zaman, bize en acımasız dersini vermek için böyle davranmıştır, sen ne dersin? Belki de asıl öğrenmemiz gereken şey, zamanın durdurulamaz akışına karşı daha dirençli olabilmektir. Sevgili dostum, zamanın bizden aldıkları geri gelmeyecek, biliyorum. Ama yine de hatırlamak, o anları yaşamak istiyorum. Zamanın açtığı yaralar asla tamamen iyileşmeyecek belki, ama bu yaralarla yaşamayı da öğrenmeliyiz. Sana olan özlemim, zamanla daha da derinleşiyor ama biliyorum ki, hatıralarımız sonsuza kadar benimle kalacak.

Zamanın hüznüyle yoğrulmuş bu mektubu sana yazarken, içimdeki acıyı da paylaşıyorum. Umarım bir gün, zamanın bize acı verdiği kadar huzur da getireceği anlar gelir. O zamana kadar, anılarımızın sıcaklığında teselli bulmaya çalışacağım.

Kocaman kokulu öpücüklerle...

Sonsuz sevgi ve özlemlerle...

GRASS: A NATION'S BATTLE FOR LIFE

Filmi Üzerine Kısa Bir Yazı

Sudem Kaynak

1925 yılında üç Amerikan yönetmen tarafından çekilmiş olan bu etnografik belgesel, Bahtiyari Kabilesinin göç sürecini ele almaktadır. Ankara'dan yola çıkan yönetmenlerin Bahtiyari Kabilesinin göçüne dâhil olup İran'a kadar uzanan bir göçü anlatıyor. Aynı zamanda sessiz bir belgesel olup genellikle kısa açıklamalarla seyirciyi kendine çekmektedir. Bu göç Bahtiyari kabilesinin hayatta kalabilmesi ve gerekli otlak bulmak adına yaptığı bir göçtür.

Belgeselin önemine gelirsek de Ankara'yı ilk kez sinema sahnesinde gördüğümüz film de diyebiliriz. Bu süreçte belgesel Bahtiyari Kabilesinin günlük rutinlerini, alışkanlıklarını, birbirleri ile olan ilişkilerini ve kabiledaki hayvanları gözler önüne seriyor. O dönemin koşullarını çarpıcı bir şekilde ekrana yansıtıyor. Bahtiyari Aşiretinin lideri olan Haydar Han ve oğlu Lufta ile birlikte neredeyse 50.000 kişi ve 500.000 hayvanın katıldığı göç; devasa dağlar, tehlikeli nehirler ve sert hava koşullarıyla birlikte kameralara yansımaktadır. Kabile üyelerinin Karun Nehri'ni aşarken ki mücadeleleri tamamen müdahale edilmeden kameraya yansımıştır. Bu süreçte binlerce hayvan ve insan ölmüştür. Bu sahneler hem gerçekçiliği hem de doğayı muhteşem bir şekilde yansıtmaktadır.

"Grass: A Nation's Battle for Life" yalnızca bir belgesel olmasının ötesinde, aynı zamanda tarihsel bir önem taşımaktadır. Bu belgesel, sinemaseverlere erken dönem sinemasının olanaklarını gösterirken, Bahtiyari Kabilesinin hayat koşullarını ve doğayla olan mücadelesini derinlemesine anlamalarına olanak tanımaktadır. İzlemesi oldukça keyifli olan bu belgeseli sinema ve tarihe ilgili olan herkese tavsiye ederim.

Edebiyat Kültür Sanat

raf

www.rafdergi.com

iletisim@rafdergi.com

raf.dergi

raf.dergi

